

การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสระบุรี

โดย
นายปรเมศร์ บำรุงหนูใหม่

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสระบุรี

โดย
นายปรเมศวร์ บำรุงหนูใหม่

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

EARLY INTERVENTION SERVICES PERFORMANCE
OF SARABURI SPECIAL EDUCATION CENTER

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์
การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสระบุรี

โดย นายปรเมศร์ บำรุงหนูใหม่

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

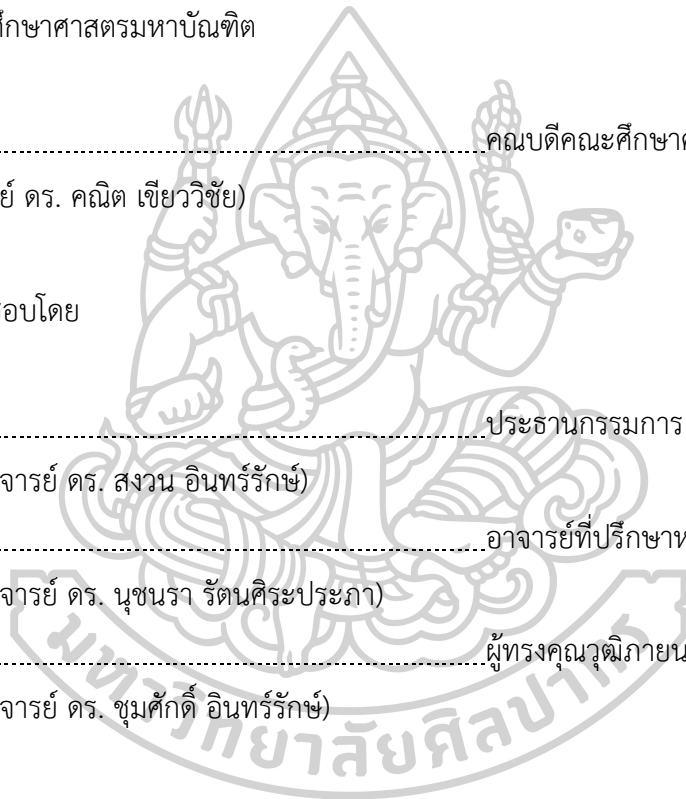
..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์)

620620045 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

คำสำคัญ : การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

นาย ประเมศร์ บำรุงหนูใหม่: การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี และ 2) เพื่อทราบแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ประชากร คือ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา และบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จำนวนทั้งสิ้น 90 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือความถี่ ร้อยละ มีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่ามีขมิ้มเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ การประเมินความสามารถพื้นฐาน การประเมินความก้าวหน้า การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อ และการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย 7 ด้าน 15 แนวทาง คือ 1) ด้านการรวบรวมข้อมูล มีสี่แนวทาง คือ (1) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้เข้าใจถึงความจำเป็นในการซักประวัติและรวบรวมหลักฐานเพื่อแก้ปัญหาผู้ปกครองไม่ให้ข้อมูล (2) ควรมีการจัดเก็บเอกสารเป็นหมวดหมู่ และบันทึกลงในคอมพิวเตอร์เพื่อการค้นหาที่สะดวกและรวดเร็ว (3) ควรมีการ สัมภาษณ์ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมเพื่อจะได้วางแผนการให้บริการได้เหมาะสมที่สุด (4) ควรมีการจัดสรรบุคลากรและ งบประมาณเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหาการให้บริการที่ไม่ครอบคลุมและมีคุณภาพ 2) ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา มีสองแนวทาง คือ (5) ควรมีการพัฒนาบุคลากรด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (6) ควรมีแบบคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาที่มีมาตรฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด 3) ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน มีสองแนวทาง คือ (7) ควรมีการประเมิน ความสามารถพื้นฐานที่ตรงกับสภาพจริงและเทียบเกณฑ์กับพัฒนาการเด็กทั่วไป (8) ควรมีการจัดทำคู่มือการประเมินความสามารถพื้นฐานที่ระบุวิธีการและสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมินอย่างชัดเจนและใช้เหมือนกันทั่วประเทศ 4) ด้านการการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีสามแนวทาง คือ (9) ควรจัดทำแผน IEP. ให้กับเด็กทุกคน (10) ควรจัดอบรมครูสม่ำเสมอให้มีทักษะในการจัดทำแผน IEP. และนำไปสู่การ ปฏิบัติโดยแผน IIP. (11) ควรให้ผู้ปกครองมาร่วมประชุมด้วยไม่ใช่ครูเขียนขึ้นมาแล้วให้ ผู้ปกครองลงนามเท่านั้น 5) ด้านการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม มีสองแนวทาง คือ (12) ควรมีการจัดสรรงบประมาณและบุคลากรเพิ่ม (13) ควรให้บริการตามแผน IEP. และ IIP. ที่ได้กำหนดไว้ ไม่ใช่ให้บริการตามความต้องการของครู 6) ด้านการประเมินความก้าวหน้า มีหนึ่งแนวทาง คือ (14) ควรมีการจัดประชุมเพื่อสรุปความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคน ตลอดจนมีการรายงานความก้าวหน้า โดยมี พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล และการตัดสินใจในการปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสม อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง 7) ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ มีหนึ่งแนวทาง คือ (15) ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ก่อนการส่งต่อ และหลังการส่งต่อทางการศึกษาส่งผลต่อความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคนก่อนส่งไปในสถานศึกษาปลายทางทั้งนี้ให้คำนึงถึงความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล และความสะดวกของผู้พิการเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการศึกษา และการฟื้นฟูศักยภาพอย่างเต็มที่

620620045 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : EARLY INTERVENTION SERVICES PERFORMANCE

MR. Porames BAMRUNGNUMAI : EARLY INTERVENTION SERVICES PERFORMANCE OF SARABURI SPECIAL EDUCATION CENTER Thesis advisor : Assistant Professor Nuchnara Rattanasiraprapha, Ph.D.

This research aims to know: 1) to understand the of the early intervention service provision of Saraburi Special Education Center. 2) to gather feedback on the operation of the early intervention service provision of Saraburi Special Education Center. The population of the study consisted of 90 people, including the school committee, advisory committee, and the personnel of Saraburi Special Education Center. There are two types of research tools used are questionnaire, group discussion recording. Statistics used in research are frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The findings indicated that:

1. The overall performance of early intervention services at Saraburi Special Education Center was evaluated as high based on the mean scores. The services were ranked in descending order of their mean scores as follows: provision of appropriate activities, development of individualized education plans, supervision, monitoring, evaluation, and referral, basic skills assessment, progress assessment, screening for educational disabilities and referral, and data collection.

2. The guidelines for early intervention services at Saraburi Special Education Center consist of 7 areas and 15 guidelines are 1) In terms of data collection, there are 4 approaches: (1) It is necessary to publicize to parents the importance of interviewing and collecting evidence to solve the problem of parents not providing information. (2) Documents should be organized into categories and stored on a computer for quick and easy searching. (3) It is recommended to interview parents and stakeholders in a comprehensive manner in order to develop the best possible service plan. (4) The allocation of additional personnel and budget is necessary to address the problem of inadequate and low-quality service. 2) In terms of screening for educational disabilities and referral, there are 2 approaches: (5) There should be continuous development of personnel in the screening of educational disability types, so that teachers can screen students accurately and appropriately. (6) There should be a standardized screening process for educational disabilities to obtain the most accurate data. 3) In terms of basic skills assessment, there are 2 approaches: (7) There should be an assessment of basic abilities that corresponds to the real situation and compares it to the general development of children. (8) There should be a manual for assessing basic skills that clearly specifies the methods and tools used for assessment, and it should be used consistently nationwide. 4) In terms of development of individualized education plans, there are 3 approaches: (9) IEPs should be provided for all students. (10) teachers should be trained training should be organized to provide them with the skills to develop IEPs and lead to implementation through IIPs. (11) Parents should be present in the meeting instead of having teachers write the plans and ask them to sign. 5) In terms of provision of appropriate activities, there are 2 approaches: (12) Additional budget and personnel should be allocated. (13) Services should be provided according to the established IEP and IIP plans, not according to the teacher's needs. 6) In terms of progress assessment, there is 1 approach: (14) There should be meetings to summarize the progress of each child, as well as progress reports with parents participating in the evaluation and decision-making to adjust activities to be appropriate at least once per academic year. 7) In terms of supervision, monitoring, evaluation, and referral, there is 1 approach: (15) There should be supervision, monitoring, and evaluation before and after the educational transfer. This will affect the progress of each child before they are sent to their destination. It is important to consider the special needs and convenience of the disabled person so that they can fully benefit from education and rehabilitation.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากรองศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ แนะนำ และตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ ประธานกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความกรุณาในการแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้การค้นคว้าอิสระเล่มนี้ถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนายสรายทศ ภูค์สมาส, นางสาวกัญหา คงหอมและนางสาวศรีสุนันท์ เลิศศักดิ์ศรีสกุล ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ ใ้คำแนะนำ และแก้ไขปรับปรุง เพื่อความถูกต้องเหมาะสมของเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นางจามจรี สมสวย รองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม และครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการทดลองเครื่องมือเพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถนำเครื่องมือวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณนางสาวดรุณี มูลคำภา ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูลวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่มในการอ้างอิง ที่ช่วยให้การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 38 ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ย่า ยาย อา น้องชาย และน้องสาว ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน และเป็นแรงใจสำคัญจนทำให้การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

โดยประโยชน์อันเกิดจากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่เป็นส่วนหนึ่งจนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ประสบความสำเร็จ

ปรเมศร์ บำรุงหนูไหม

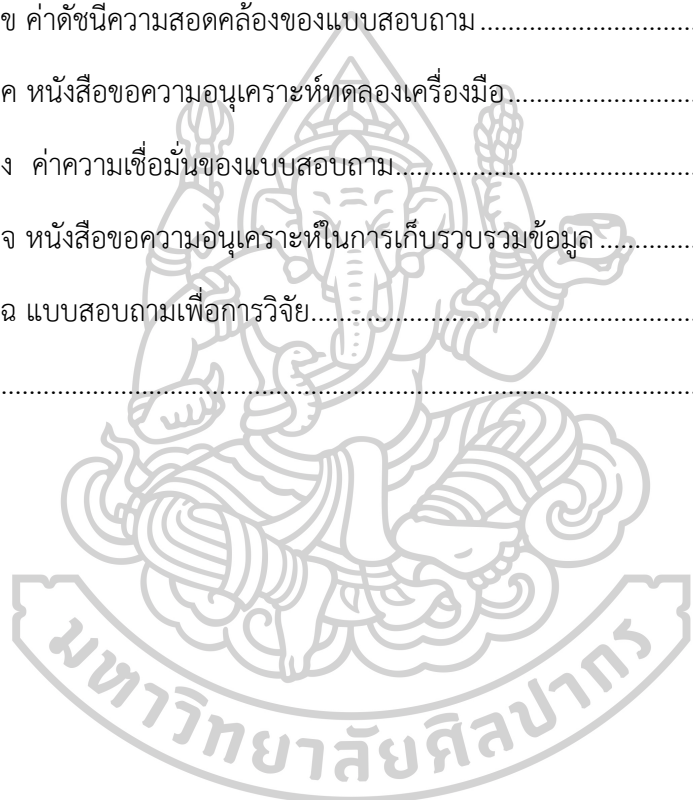
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ข้อคำถามในการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม.....	12
ความหมายของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม.....	12
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม.....	15
ความสำคัญของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม.....	19
ข้อมูลพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี.....	31

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
งานวิจัยในประเทศ	39
งานวิจัยในต่างประเทศ	43
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	46
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	46
ระเบียบวิธีวิจัย	47
แผนแบบของการวิจัย	47
ประชากร	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	53
สรุป	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	56
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี	59
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี	68
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการวิจัย	70
การอภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	78

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	78
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	79
รายการอ้างอิง	80
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย และ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือ	86
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	89
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ.....	95
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	97
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	100
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	103
ประวัติผู้เขียน	113

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ข้อมูลนักเรียนทั้งหมด (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)	36
ตารางที่ 2 ข้อมูลนักเรียนของหน่วยบริการ จำนวน 5 แห่ง (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)	37
ตารางที่ 3 ข้อมูลนักเรียนของศูนย์การเรียนเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)	37
ตารางที่ 4 ข้อมูลนักเรียนที่ส่งต่อทางการศึกษา (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)	38
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนประชากร	48
ตารางที่ 6 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	57
ตารางที่ 7 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม	59
ตารางที่ 8 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	60
ตารางที่ 9 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา	61
ตารางที่ 10 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน	62
ตารางที่ 11 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	63
ตารางที่ 12 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม	65

- ตารางที่ 13 คำขวัญนิมิตและส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการ
ช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความก้าวหน้า
..... 66
- ตารางที่ 14 คำขวัญนิมิตและส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการ
ช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการนิเทศ ติดตาม
ประเมินผลและการส่งต่อ 67

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย	9
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย	10
แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างการบริหาร ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี	35

บทที่ 1

บทนำ

จากกระแสด้านสิทธิมนุษยชน โอกาสและความเสมอภาค ส่งผลให้ผู้ที่ด้อยโอกาสได้รับความสนใจและใส่ใจมากยิ่งขึ้น ในฐานะสมาชิกของสังคมที่จะต้องได้รับความเสมอภาคทั้งเชิงโอกาส และเชิงคุณภาพ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป รวมไปถึงเด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จากที่สังคมเคยปฏิบัติ และให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของสังคมสงเคราะห์ในศูนย์บริการหรือหน่วยงานที่ดูแลเฉพาะทาง ปัจจุบันสังคมเริ่มเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านี้ได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับคนทั่วไปในสังคมได้ ซึ่งแนวทางการพัฒนาศักยภาพนี้ คือ การส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กเฉพาะบุคคล ร่วมกับการรับ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เพื่อช่วยให้ลดอุปสรรคในการช่วยเหลือตนเอง การเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เพิ่มศักยภาพที่จะประกอบอาชีพ สามารถพึ่งพาตนเองไม่ก่อเกิดเป็นภาระ สามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระ ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้กำหนดสิทธิทางการศึกษาไว้ในมาตรา 54 ระบุว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”¹ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดสิทธิทางการศึกษาไว้ในมาตรา 10 ความว่า “การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาสต้องให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ”² นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาไว้ในมาตรา 5 ความว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้ 1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความ

¹ “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560,” *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560)

² “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542) : 4.

พิการจนตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 2) เลือกบริการทางการศึกษาสถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น 3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน และประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล³

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 10 วรรค 2 กำหนดว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการ ในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง ตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ ได้ระบุดังกล่าวประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์ การศึกษาพิเศษไว้ว่า เพื่อเป็นศูนย์ปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการศึกษา เพื่อเป็นหน่วยงานทางวิชาการและเพื่อการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมของคนพิการ⁴

ศูนย์การศึกษาพิเศษทุกจังหวัดทั่วประเทศซึ่งมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมของคนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดระบบการเปลี่ยนผ่านสำหรับคนพิการ (Transition) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน การจัดการเรียนร่วม จัดระบบสนับสนุนการเรียนการสอน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมถึงการพัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

³ “พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551,” 2551 : 91.

⁴ “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542) : 5.

โดยชุมชน(Community Based Rehabilitation : CBR) ด้วยกระบวนการทางการศึกษา เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ⁵

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม จึงเป็นอีกหนึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะมีการระบุความต้องการทั้งทางกายภาพ อารมณ์ สังคม และตามความต้องการจำเป็นตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการเด็กพิการ ถ้าไม่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกพบความพิการ หรือแรกตรวจพบความผิดปกติและต่อเนื่องแล้วอาจยากต่อการรักษาและอาจทำให้มีลักษณะความพิการมากกว่าเดิมเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความพิการเพิ่มมากขึ้น ลดภาวะความเสี่ยงความพิการที่อาจแทรกซ้อนได้ โดยการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการพัฒนาผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน⁶ การดำเนินการดังกล่าวเด็กพิการจะได้รับการบ่งชี้ปัญหาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ เน้นส่วนที่ขาด และลดข้อจำกัดต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันปัญหาความพิการปัญหาอื่น ๆ ที่จะตามมา โดยคำนึงถึง วัย อายุ เพศ ประเภทและระดับของความพิการการปรับสภาพสิ่งแวดล้อม ตามความจำเป็นที่มีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับความพร้อมและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กลไกการดำเนินงานดังกล่าวทุกฝ่ายต้องมีบทบาทผสมผสานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม⁷

จากการศึกษาของ อลาสกา ลีเกิลป์ รีซอส เซ็นเตอร์ (Alaska Legal Resource Center) พบว่า การให้บริการช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการให้มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้นจำเป็นต้องดำเนินการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้และจำเป็นต้องร่วมมือกับผู้ปกครองเป็นสำคัญ การให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเป็นกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพ และเตรียมความพร้อมให้กับคนที่มีความบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดหรือทันทีที่พบความบกพร่อง มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อช่วยเหลือคนพิการ ให้ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ช่วยให้คนพิการได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระ และมีความสุข⁸

⁵ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, คู่มือมือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระยะแรกเริ่ม ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2558, 9.

⁶ U.S. Department of Treasury. 2006 : 21 ; พิมพ์ ขจรธรรม. 2545 : 27 ; ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟู สมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ. 2552 : 50-51 ; สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2551 : 9 ; กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 91

⁷ อัญมณี บุรณากานนท์ และคณะ. 2552 : 161 ; กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 20 - 21 ; Hallahan and Kaufman. 1998 : 103 ; Maskay. 2001 : 17

⁸ Alaska Legal Resource Center อ้างถึงใน กองการศึกษาเพื่อคนพิการ 2543, 5.

ปัญหาของการวิจัย

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึงสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการครอบครัวและชุมชนรวมทั้งการจัดสื่อ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกบริการและความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงโดยปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมและประสานส่งต่อจนถึงวัยเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมทั้งการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยด้วยรูปแบบวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม⁹

เนื่องจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษอยู่บ่อยครั้ง ทำให้การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการ ไม่เป็นระบบและไม่มีแนวทางที่ชัดเจน ส่งผลให้ประสิทธิผลในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษมีความแตกต่างกัน การให้ความสำคัญต่อระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการยังไม่ครบทุกขั้นตอน ขาดการกำหนดเป็นนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในกรอบงานวิชาการในเชิงรุกแบบทีมงานมืออาชีพ ประกอบด้วย นักกิจกรรม นักกายภาพ นักจิตวิทยา ครูการศึกษาพิเศษ และมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการนาระบบไปใช้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก : ผลการตรวจเยี่ยมภายใต้สถานการณ์ COVID – 19 (การตรวจเยี่ยมผ่านทางระบบวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์) การศึกษาขั้นพื้นฐานขั้นพื้นฐานที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระบุว่า มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ควรใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดในการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม มีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายโดยใช้เครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพโดยความร่วมมือของครูผู้ปกครอง พร้อมกับวิเคราะห์ผลการประเมินให้เกิดภาพการพัฒนาเด็กในส่วนจุดที่ควรพัฒนา และนำ

---

⁹ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551, 2551. 2.

ผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาเด็กอย่างเป็นระบบ และพัฒนากระบวนการช่วงเชื่อมต่อหรือการส่งต่ออย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้คุณภาพมาตรฐานที่ 1 มีระดับคุณภาพที่สูงขึ้น¹⁰

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม มีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางการส่งเสริม และพัฒนาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ได้อย่างเหมาะสมเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงให้เด็กพิการพัฒนาความสามารถได้เต็มตามศักยภาพ และตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อทราบแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ข้อคำถามในการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามในการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับใด
2. แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไร

¹⁰ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), “รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก : ผลการตรวจเยี่ยมภายใต้สถานการณ์ COVID – 19 (การตรวจเยี่ยมผ่านทางระบบวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์) การศึกษาขั้นพื้นฐานขั้นพื้นฐานที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ” 2564, 5

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก
2. แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี เป็นพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำทฤษฎีเชิงระบบ (systems approach) ตามแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) มาเป็นกรอบของการวิจัย ที่กล่าวว่าองค์กรระบบเปิด ประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยระบบจะยอมรับตัวป้อน (Inputs) จากสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation Process) ซึ่งเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้กลายเป็นผลผลิต (Outputs) ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Environment) ทั้งภายในและภายนอก และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา องค์กรทั้งสามส่วนจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ปัจจัยนำเข้าไปในระบบการศึกษานั้น คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษาที่นำเข้าสู่ระบบ ได้แก่ นโยบายการจัดการศึกษา ทรัพยากรบุคคล เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการ ได้แก่ เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ จะถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการของการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศ ให้ได้มาซึ่งผลผลิต (Outputs) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของทุกฝ่าย โดยมีข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ดีกว่าเดิม ซึ่งอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และทางภูมิศาสตร์¹¹

ปัจจัยนำเข้าไปเหล่านั้นจะถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการองค์การ ได้แก่ การบริหาร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพของสถานศึกษาตามนโยบายทางการศึกษา บุคลากรแต่ละฝ่ายเกิดความพึงพอใจ สำหรับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี มีการจัดกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดหรือตั้งแต่เมื่อทราบว่ามี ความบกพร่องโดยมี

¹¹ Fred C.Lunenburg. and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6th ed. (CA : Wadsworth Cengage Learning, 2012), 21-23.

จุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือเด็กให้ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีอยู่โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งต้องมีการประเมินศักยภาพเบื้องต้น สภาพความบกพร่องที่อาจเกิดต่อไป การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์และวางแผนร่วมกันกับผู้ปกครอง ครูผู้สอน ตลอดจนการประเมินผลทั้งระหว่างการให้บริการและหลังการให้บริการช่วยเหลือ ทั้งนี้ โปรแกรมที่จัดขึ้นต้องเป็นไปตามความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละบุคคล ดังที่ สมพร หวานเสรีกล่าวว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) เป็นการให้บริการช่วยเหลือหรือฟื้นฟูสมรรถภาพตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ เพื่อพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต หมายถึง กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการในวัยเด็กหรือก่อนเรียนอย่างมีเป้าหมายตามความต้องการจำเป็นของเด็ก โดยความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญที่ให้บริการ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เป็นการลดผลกระทบความพิการและป้องกันความพิการหรือปัญหาอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาอันเนื่องมาจากความพิการ¹²

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีแนวคิดทฤษฎีในการจัดให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) ประมวลได้จากทฤษฎีต่าง ๆ ตามหลักการและแนวคิดนักการศึกษา ซึ่งมาผสมผสานกันโดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นการกระตุ้นพัฒนาการเด็ก และการเรียนรู้โดยยึดหลักแนวคิดทฤษฎี 6 ประการด้วยกัน ดังนี้ ประการที่ 1 อิงพัฒนาการเด็ก “ทั่วไป” เป็นเกณฑ์ เพราะหลักของการพัฒนาการตามปกติ จะช่วยเป็นแนวทางให้เข้าใจเด็กได้ทุกคน แม้ว่าเด็กแต่ละคนอาจจะมีอัตราเร็วของพัฒนาการในแต่ละด้าน หรือแต่ละช่วงเวลาแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่าพัฒนาการตามปกติของเด็กนั้นจะดำเนินไปที่ละขั้น และขั้นต้นก่อนเป็นพื้นฐานของขั้นต่อไป หลายโครงการของการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม จะยึดตามหลักพัฒนาการตามทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) ซึ่งแนวคิดทฤษฎีข้อนี้ ใช้เป็นพื้นฐานของหลักการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มถึงร้อยละ 15 ประการที่ 2 แนวคิดทฤษฎี ว่าด้วยพฤติกรรมมนุษย์ แนวคิดทฤษฎีในข้อนี้มุ่งเน้นในเรื่องการปรับพฤติกรรม และการสอนสิ่งที่เหมาะสมกับตัวเด็ก มุ่งสอนทักษะต่าง ๆ ให้เด็กนำไปใช้ตามลำดับขั้นตอน ใช้ยุทธศาสตร์ในการสอน เช่น การสาธิต การให้เด็กทดลองทำตาม การใช้เทคนิคการกระตุ้นเตือน การใช้แรงเสริม ตลอดจนการฝึกทักษะการทำงานหรือกิจกรรมให้สำเร็จ โดยไม่ต้องให้ครูเป็นผู้บอก หรือทำตัวอย่างในการปฏิบัติ เป็นต้น โดยทั่วไปใช้แนวคิดทฤษฎีข้อนี้ประมาณร้อยละ 6 เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จสูงสุดเท่าที่จะทำได้ ประการที่ 3 แนวคิดทฤษฎีการบูรณาการทฤษฎีต่าง ๆ คือ การนำเอาหลักการในหลายทฤษฎีมาผสมผสานกัน เช่น นำหลักการเกี่ยวกับขั้นตอนพัฒนาการเด็กของเพียเจต์ (Piaget) มาผสมผสานกับหลักการในหลาย ๆ ทฤษฎี

¹² สมพร หวานเสรี . การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มโดยครอบครัวและชุมชน. กองการศึกษาเพื่อคนพิการ; กรมสามัญศึกษา, 2554.

เกี่ยวกับพฤติกรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตรและเนื้อหาในการสอน การใช้ ยุทธศาสตร์ ในการสอนที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่จัดให้เด็กแต่ละคน ซึ่งจากรายการจัดโปรแกรมการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) พบว่า จำเป็นต้องใช้แนวคิดทฤษฎี คิด เป็นร้อยละ 53 ประการที่ 4 การทำงานพื้นฐานร่วมกับแพทย์ ในข้อนี้มุ่งเน้นเรื่องการวินิจฉัยความ บกพร่องของเด็ก เพื่อช่วยเหลือเด็กในเรื่องการบำบัดรักษาโดยเฉพาะ หลักการทำงานเป็นทีมกับนัก วิชาชีพอื่น ที่เกี่ยวข้อง อาทิ แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ ครูการศึกษาพิเศษ ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กที่มีลักษณะเป็นทีมสหวิชาชีพ (Multidisciplinary Team) ประการที่ 5 การมีส่วนร่วมของคณะทำงาน ในเรื่องนี้มีข้อพิจารณาถึง บุคคลที่จะทำงานกับเด็ก ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ทักษะการทำงานบริการเป็นทักษะ ที่ละเอียดอ่อน ผู้ทำงานจะต้องได้รับการฝึกฝนในเรื่องการสังเกต การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เด็ก แสดงออก ตลอดจนวิธีการตอบสนองพฤติกรรมของเด็กที่ถูกต้องเหมาะสม ประการที่ 6 ยึดครอบครัว เป็นศูนย์กลางทุกโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก จะประสบความสำเร็จ ถ้าได้รับความร่วมมือ และ สนับสนุนจากครอบครัว และหลักการสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ แต่ละครอบครัวจะมีลักษณะเฉพาะที่ แตกต่างกันไป ดังนั้น ในการจัดโปรแกรมให้บริการ จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละ ครอบครัว และมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการวางแผนการให้บริการกับครอบครัว¹³

จากขอบข่ายการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ของ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้นำขอบข่ายงานดังกล่าวมาทำการศึกษาวิจัย ดังแผนภูมิที่ 1

---

¹³ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, คู่มือมือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษระยะปรกเริ่ม ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2558, 9.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบถึงการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และแนวทางการพัฒนาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี โดยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนากระบวนการมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ก่อนเข้าสู่โปรแกรม คือ ระยะที่เด็กก่อนเข้ารับบริการ ได้แก่ การส่งต่อ การค้นหาและการคัดแยก ระยะที่ 2 การรับบริการ คือ ระยะที่เด็กเริ่มเข้ารับบริการ ได้แก่ การตรวจสอบ การพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือแผนบริการครอบครัวการปฏิบัติการสอน และการประเมินผล ระยะที่ 3 การสิ้นสุดการรับบริการ ได้แก่ การส่งต่อไปสู่โปรแกรมใหม่และการจัด ที่เรียนที่เหมาะสมให้เด็กได้เรียนร่วมในโรงเรียนปกติทั่วไป หรือเรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ เฉพาะความพิการ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 2. การคัดกรองประเภททางการศึกษา หรือการส่งต่อ 3. การประเมินความสามารถพื้นฐาน 4. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 5. การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม 6. การประเมินความก้าวหน้า 7. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ¹⁴ ดังแผนภูมิที่ 2

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม
1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
2. การคัดกรองประเภททางการศึกษา
3. การประเมินความสามารถพื้นฐาน
4. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
5. การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม
6. การประเมินความก้าวหน้า
7. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, คู่มือมือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระยะปรกเริ่ม ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2558, 9.

¹⁴ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, คู่มือมือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระยะปรกเริ่ม ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2558, 9..

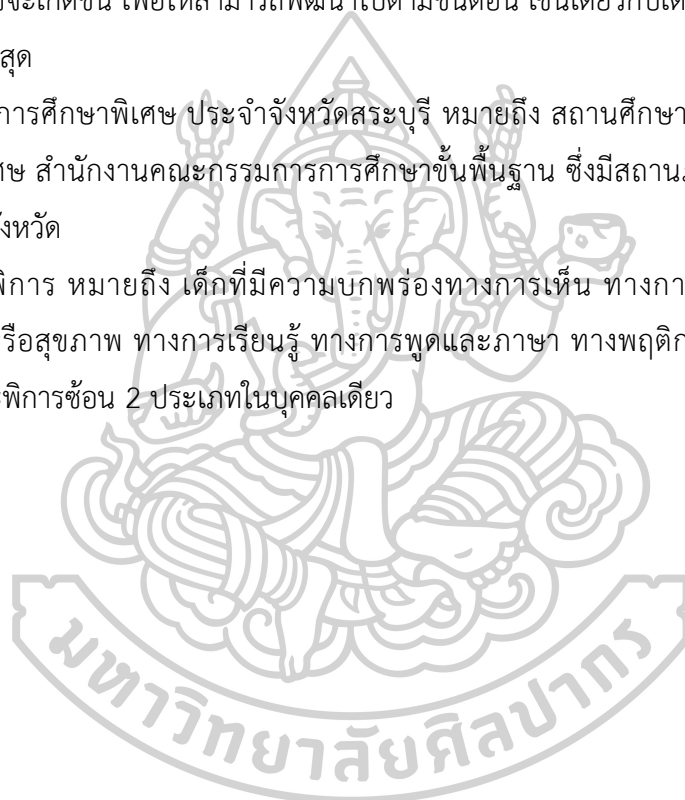
นิยามคำศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยจึงได้นิยามคำศัพท์ไว้ดังนี้

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หมายถึง การจัดทำแผนการให้บริการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ โดยเร็วที่สุดแก่บุคคลที่มีความเสี่ยงทุกระดับทันทีตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการทันทีที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีความบกพร่อง ทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนา บุคคลที่มีความบกพร่องดังกล่าวได้รับการที่หลากหลายทั้งด้านการศึกษาด้านสุขภาพ อนามัย การบำบัดรักษา ฟันฟู รวมถึงสามารถเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความจำเป็นอื่นใดทางการศึกษา ตลอดจน การป้องกันความบกพร่องที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อให้สามารถพัฒนาไปตามขั้นตอน เช่นเดียวกับเด็กทั่วไปหรือใกล้เคียงเด็กทั่วไปให้มากที่สุด

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีสถานภาพเป็นศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

เด็กพิการ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นทางการได้ยิน ทางสติปัญญาทางร่างกายหรือสุขภาพ ทางการเรียนรู้ ทางการพูดและภาษา ทางพฤติกรรมหรืออารมณ์บุคคลออทิสติก และพิการซ้อน 2 ประเภทในบุคคลเดียว

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี” สำหรับในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากแหล่งข้อมูลทุกลักษณะ เช่น เอกสาร คู่มือ หนังสือ ตำรา แหล่งข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ แล้วนำมาจัดระเบียบของวรรณกรรม โดยขอเสนอแนวคิด เนื้อหา สาระเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังมีสาระสำคัญต่อไปนี้ 1) การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 2) ข้อมูลศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

ความหมายของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความสำคัญเพราะเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นในการเตรียมความพร้อมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ต้องได้รับการสนับสนุน ในทุกด้าน ทั้งด้านการแพทย์ กึ่งแพทย์ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครอบครัวเป็นกุญแจสำคัญในการแก้ไขปัญหาทั้งหมดของเด็กเหล่านี้ได้ รวมทั้งผู้ปกครองและครูต้องเชื่อมั่นว่า การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นการให้บริการขั้นแรกเพื่อเปลี่ยนผ่านอย่างเป็นระบบซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ดังนี้

นักวิชาการต่างประเทศ

ฮัลลาฮานและเจเอ็่ม คอฟแมน (Hallahan, D.P. and J.M. Kaufman) กล่าวว่า การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หมายถึง กระบวนการจัดทำแผนการช่วยเหลือเด็ก ที่อยู่ในวัยก่อนวัยเรียนที่มีความพิการ โดยการลดข้อจำกัดของเด็กเพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างปกติ¹⁵

ฮาวเวิร์ด (Heward William L) กล่าวว่า การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หมายถึง กิจกรรมการช่วยเหลือเด็กในช่วงอายุ 8 เดือนถึง 3 ปี ซึ่งเป็นช่วงสำคัญในการพัฒนาเด็กทั้งด้าน ความคิดและสังคม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ด้านโภชนาการ ด้านการดูแลเด็ก รวมทั้ง การสนับสนุน

---

¹⁵ Hallahan, D.P. and J.M. Kaufman. Exceptional Children : Introduction to Special Education. 5thed. Boston : Allyn and Bacon, 1998. 74

ครอบครัว เพื่อลดผลกระทบจากความพิการของเด็กและป้องกันความพิการหรือ ปัญหาอื่น ๆ ที่ จะเกิดขึ้นตามมาเนื่องจากความพิการ ¹⁶

ฮาวเวิร์ด (Heward) ได้กล่าวว่า การช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่ม เป็นการช่วยเหลือ แก่เด็ก ทันทีที่พบความผิดปกติเพื่อจำกัดความพิการที่เพิ่มขึ้น และฟื้นฟูสมรรถภาพของเด็กให้เต็มศักยภาพ เท่าที่จะทำได้ ¹⁷

นักวิชาการไทย

ปัจจุบันหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีความพยายามที่จะช่วยเหลือเด็กพิการหรือเด็กที่มี ความบกพร่องในวัยทารกและวัยเด็กเล็กนับตั้งแต่แรกเกิดถึงประมาณ 7 ปี โดยจัดโปรแกรม ที่เหมาะสมให้ทันทีที่เด็กได้รับการวินิจฉัย หรือส่งต่อมา ทำให้เกิดการให้บริการช่วยเหลือระยะ แรกเริ่ม(Early Intervention) ขึ้นโดยจัดเป็นโปรแกรมให้พ่อ แม่ นำไปใช้กับลูกที่บ้านถือว่าการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเป็นยุทธศาสตร์ขั้นแรกที่จะช่วยเด็กและครอบครัวโดยเป็นส่วน หนึ่งของการให้บริการช่วยเหลือทางการศึกษาที่ต่อเนื่องแก่เด็กที่มีความเสี่ยงสูงและมีพัฒนาการล่าช้า อันเนื่องมาจากความบกพร่องหรือความต้อโอกาสทางสังคม เป็นการช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์การ เรียนรู้ให้แก่เด็กทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ โดยมีเป้าหมายให้เด็กได้เรียนร่วมและมีทักษะที่ จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างอิสระในสภาพคนปกติได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ¹⁸

สมพร หวานเสรีจ กล่าวว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) เป็นการให้บริการช่วยเหลือหรือฟื้นฟูสมรรถภาพตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการ เพื่อพัฒนาทักษะ ที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต หมายถึง กระบวนการพัฒนา ศักยภาพเด็กพิการในวัยเด็ก หรือก่อนเรียน อย่างมีเป้าหมายตามความต้องการจำเป็นของเด็ก โดยความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง และ ผู้เชี่ยวชาญที่ให้บริการ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เป็นการ ลดผลกระทบความพิการ และป้องกันความพิการ หรือปัญหาอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาอันเนื่องมาจาก

¹⁶ Heward, William L. Exceptional Children : An Introduction of Special Education. USA : Prentice-Hall, Inc, 2000. 40-41

¹⁷ Heward, W. L. Exceptional Children: An introduction to special education (7th ed.). New York: Mc - GraHill. 2003.

¹⁸ กองการศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการ.แนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและ การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน เล่มที่2 .กรุงเทพมหานคร กรมสามัญ ศึกษา, 2543.

ความพิการ¹⁹ ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หมายถึง กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพ และเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความบกพร่องโดยมีจุดประสงค์ เพื่อช่วยเหลือเด็กให้ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีอยู่ โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งต้องมีการประเมินศักยภาพเบื้องต้น สภาพความบกพร่อง ที่อาจเกิดต่อไป การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์และวางแผนร่วมกัน กับผู้ปกครอง ครูผู้สอน ตลอดจนการประเมินผลทั้งระหว่างการให้บริการและหลัง การให้บริการช่วยเหลือ ทั้งนี้ โปรแกรมที่จัดขึ้นต้องเป็นไปตามความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละบุคคล²⁰

จันธิรา เตจ๊ะจักร กล่าวว่าการได้รับการบริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มมีความสำคัญหลายอย่าง ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการทุกด้านของเด็ก หากเด็กได้รับการบริการที่ครอบคลุมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น ด้านการแพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักอรรถบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ช่วยเหลือ หากได้รับการรับบริการในช่วงแรก ๆ ของชีวิต จะช่วยพัฒนาการและทำให้เด็กสามารถพัฒนาศักยภาพได้ถึงขีดสูงสุด²¹

พวงมณี ชัยเสรี กล่าวว่า การได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) เป็นการให้การช่วยเหลือหรือฟื้นฟูสมรรถภาพตั้งแต่แรกเกิด หรือ พบความพิการ เพื่อพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต ซึ่งหมายถึง กระบวนการพัฒนา ศักยภาพเด็กพิการในวัยเด็กหรือก่อนเรียน อย่างมีเป้าหมายตามความต้องการจำเป็นของเด็ก โดยความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้บริการ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับ การพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เป็นการลดผลกระทบความพิการและป้องกันความพิการหรือ ปัญหาอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมา อันเนื่องมาจากความพิการด้วย นอกจากนี้ ยังมีความสำคัญหลายอย่าง ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการทุกด้านของเด็กหากได้รับการบริการ

¹⁹ สมพร ทวานเสรีจ. การพัฒนารูปแบบการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา จังหวัดขอนแก่น, 2547.

²⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวโน้มการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในต่างประเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2555. 10

²¹ จันธิรา เตจ๊ะจักร. “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กออทิสติกของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์”. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.

ที่ครอบคลุมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการแพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักอรรถบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ ครูการศึกษาพิเศษ²²

บุรินทร์ สารีคำ กล่าวว่า การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) การจัดทำแผนการให้บริการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ โดยเร็วที่สุดแก่บุคคลที่มีความเสี่ยงทุกระดับขั้นที่ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการทันทีที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีความบกพร่อง ทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลที่มีความบกพร่องดังกล่าว ให้ได้รับบริการที่หลากหลายทั้งด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ อนามัย การบำบัดรักษา ฟันฟูรวมถึงสามารถเข้าถึง สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการอื่น ๆ ได้ ตลอดจนการป้องกันความบกพร่องที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อให้สามารถพัฒนาไปตามขั้นตอน เช่นเดียวกับเด็กทั่วไป หรือใกล้เคียงเด็กทั่วไปให้มากที่สุด²³

สรุปว่า การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) หมายถึง กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการ ในวัยเด็กหรือก่อนเรียนอย่างมีเป้าหมายตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคลของเด็กโดยเร็วที่สุด จากความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญที่ให้บริการลักษณะเป็นทีมสหวิชาชีพ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เป็นการลดผลกระทบความพิการและป้องกันความพิการหรือ ปัญหาอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมา อันเนื่องมาจากความพิการ นอกจากนี้ยังมีความสำคัญหลายอย่างที่ส่งผลต่อการพัฒนาการทุกด้านของเด็กหากได้รับการบริการที่ครอบคลุมทุกด้าน ประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิด หรือตั้งแต่เมื่อทราบว่า มีความบกพร่อง

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

นักวิชาการต่างประเทศ

โคห์เลอร์ (Kohler) ได้ศึกษา รูปแบบการให้บริการในระยะการเปลี่ยนผ่านที่เน้นการจัดการ และการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ที่จะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มมีองค์ประกอบ 5 ด้านดังนี้ 1. การวางแผนเกี่ยวกับตัวเด็ก (Student-Focused Planning) เป็นการวางแผนเกี่ยวกับเด็กพิการ เช่น แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กพิการการมีส่วนร่วมของเด็กพิการและกลยุทธ์ในการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ 2. การพัฒนาเด็กพิการ (Student Development) เป็นการพัฒนาเด็กให้มีทักษะการ

²² พวงมณี ชัยเสรี. การวิจัยและพัฒนารูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม แก่เด็กพิการ อายุระหว่าง 0-5 ปี ของโรงเรียนการศึกษาพิเศษและศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, 2557.

²³ บุรินทร์ สารีคำ. “การพัฒนากระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการวัยเรียนตามบ้าน” วิทยานิพนธ์ ศษ.ด., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม , 2560.

ดำรงชีวิต ได้แก่การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันทักษะทางสังคม ทักษะการเคลื่อนไหว การรับรู้-ปฏิบัติตามคำสั่ง และการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ให้เด็กพิการได้พัฒนาตนเองเพื่อจะได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และอยู่ร่วมในสังคมได้ 3. การมีส่วนร่วมของครอบครัว (Family Involvement) หมายถึง การให้ผู้ดูแลและบุคคลภายในครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติ และกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็กพิการเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง 4. โครงสร้างและส่วนประกอบของการให้บริการ (Program Structure) หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กพิการ 5) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน (Interagency Collaboration) หมายถึง กรอบของความร่วมมือของการส่งต่อของแต่ละบริการให้ถึงที่ขอรับบริการ ²⁴

เดทเมอร์ และ เธอร์สตัน (Dettmer and Thurston) ได้เสนอกระบวนการช่วยเหลือเด็กพิการเบื้องต้นมี 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การรายงาน ขั้นตอนนี้เป็นการรายงานเพื่อขอรับการช่วยเหลือเบื้องต้น ขั้นตอนที่ 2 การวินิจฉัยและประเมินลักษณะความต้องการขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบที่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา ดำเนินงานร่วมกับครอบครัวเพื่อตรวจวินิจฉัยลักษณะความพิการ หาสาเหตุ และแนวทางการแก้ไข ตลอดจนแนวทางฟื้นฟูสมรรถภาพ ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนให้บริการทางครอบครัวเฉพาะบุคคล (Individualized Family Service Plan : IFSP) ในขั้นตอนนี้ทีมงานผู้ทรงคุณวุฒิหลายสาขา (multidisciplinary team) ร่วมกับครอบครัวเด็กพิการจัดทำแผนการให้ความช่วยเหลือซึ่งครอบคลุมกิจกรรมหลาย รูปแบบ เช่น การฝึกอบรมสมาชิกในครอบครัวให้รู้วิธีในการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ การให้บริการกายภาพบำบัด /จิตบำบัดแก่เด็กพิการ การจัดหาอุปกรณ์สำหรับการเตรียมความพร้อม และการผ่าตัดแก้ไขความพิการ เป็นต้น ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการตามแผนให้บริการทางครอบครัวเฉพาะบุคคล ขั้นตอนนี้เป็นการปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผน IFSP ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินงาน ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาติดตามประเมินว่าการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นและการปฏิบัติงานตามแผน IFSP ได้ผลดีมากขึ้นน้อยเพียงไร เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานต่อไป ²⁵

²⁴ Kohler, P.D. Taxonomy for Transition Programming : Linking Research to Practice. Champaign : Transition Research Institute, University of Illinois, 1996. 196-198.

²⁵Dettmer, P.A., N.T. Dyck, and L.P. Thurston. Consultation, Collaboration, and Teamwork for Student with Special Needs (Second Edition). Boston : Allyn and Bacon, 1996. 7

แมรี่ และ ลินดา (Mary and Linda) ได้ออกแบบวิธีการปฏิบัติงานที่ดี ต้องให้ครอบคลุมและสะดวกต่อการปฏิบัติในเบื้องต้นเพื่อง่ายต่อการจัดเตรียมการตรวจสอบและสังเกตการส่งเสริมการเรียนรู้ในเด็กทารกและเด็กเล็กที่มีความพิการ นั้นมีดังนี้ 1) การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น 2) ขั้นตอนการประสานงานการให้บริการ 3) กระบวนการประเมินการพัฒนาบริการบุคคลครอบครัวตามแผน 4) การประเมินก่อนวัยเรียน 5) แนวทางในการดำเนินการตามรูปแบบการเรียนการสอน 6) วิธีการเรียนการสอนทั่วไป 7) วิธีการเฉพาะทักษะพื้นฐานของการสื่อสาร การพัฒนาสังคม การพัฒนาทางกายภาพ และการดูแลตนเอง 8) วิธีการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและวิธีการรวมทั้งกลยุทธ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล 9) การวางแผนและการดำเนินการการเรียนการสอน 10) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ สิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และความเป็นอิสระ 11) รูปแบบการให้บริการและการบริหารจัดการโครงการ และ 12) รูปแบบการเปลี่ยนผ่าน²⁶

เปียร์แองเจโล (Pierangelo) ได้ศึกษาการรักษาและการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษพบว่า การให้การรักษาและช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากบุคลากรวิชาชีพแล้วผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ พ่อแม่ ซึ่งสามารถดำเนินกิจกรรมการรักษาไปอย่างต่อเนื่องจากศูนย์บริการไปสู่อำนาจซึ่งต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ สภาพสิ่งแวดล้อม และกิจวัตรประจำวันที่บ้านให้เด็กพิการเกิดความคุ้นเคยต่อสิ่งแวดล้อม ฝึกการแสดงออกพฤติกรรมที่เหมาะสม เรียนรู้ การสื่อสารทั้งภาษาพูด และทางในทางที่สังคมยอมรับ และเตรียมพร้อมเด็กต่อการเปลี่ยนแปลงจากจุดเล็กๆ ไปสู่จุดใหญ่ การฝึกให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมควรเริ่มให้เร็วที่สุดและมีความต่อเนื่องให้ทางเลือกแก่เด็ก และให้รางวัลเสริมเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ลืมเรื่องการแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใยให้เด็กได้รับรู้ รวมทั้งสังเกตและจดบันทึกการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องรวมถึงการวินิจฉัยและประเมินในระยะแรกเริ่มการตรวจวัด การได้ยิน และการแก้ไขการพูด การกระตุ้นพัฒนาการ และการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง²⁷

นักวิชาการไทย

แนวคิดทฤษฎีในการจัดให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) ประมวลได้จากทฤษฎีต่าง ๆ ตามหลักการและแนวคิดนักการศึกษา ซึ่งมาผสมผสานกัน โดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นการกระตุ้นพัฒนาการเด็ก และการเรียนรู้โดยยึดหลัก แนวคิดทฤษฎี 6 ประการด้วยกัน ดังนี้

²⁶ Mary Jo Noonan and Linda McCormick. Early Intervention in Natural Environments : Methods and Procedures-Research. USA : Gate, 1993. 53-57

²⁷ Pierangelo, Roger. The Special Educator's Book of Lists. 2nd ed. John Wiley and Sons, San Francisco : Jossey-Bass Publications, 2003.156-158

ประการที่ 1 อิงพัฒนาการเด็ก “ทั่วไป” เป็นเกณฑ์ เพราะหลักของพัฒนาการตามปกติ จะช่วยเป็นแนวทางให้เข้าใจเด็กได้ทุกคน แม้ว่าเด็กแต่ละคนอาจจะมีอัตราเร็วของพัฒนาการในแต่ละด้าน หรือแต่ละช่วงเวลาแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่าพัฒนาการตามปกติของเด็กนั้นจะดำเนินไปที่ละขั้น และขั้นต้นก่อนเป็นพื้นฐานของขั้นต่อไป หลายโครงการของการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม จะยึดตามหลักพัฒนาการตามทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) ซึ่งแนวคิดทฤษฎีข้อนี้ ใช้เป็นพื้นฐานของหลักการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ถึงร้อยละ 15

ประการที่ 2 แนวคิดทฤษฎี ว่าด้วยพฤติกรรมมนุษย์ แนวคิดทฤษฎีในข้อนี้มุ่งเน้น ในเรื่องการปรับพฤติกรรม และการสอนสิ่งที่เหมาะสมกับตัวเด็ก มุ่งสอนทักษะต่าง ๆ ให้เด็ก นำไปใช้ตามลำดับขั้นตอน ใช้ยุทธศาสตร์ในการสอน เช่น การสาธิต การให้เด็กทดลองทำตาม การใช้เทคนิคการกระตุ้นเตือน การใช้แรงเสริม ตลอดจนการฝึกทักษะการทำงาน หรือกิจกรรมให้สำเร็จโดยไม่ต้องให้ครูเป็นผู้บอก หรือทำตัวอย่างในการปฏิบัติ เป็นต้นโดยทั่วไปใช้แนวคิดทฤษฎีข้อนี้ประมาณ ร้อยละ 6 เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จสูงสุด เท่าที่จะทำได้

ประการที่ 3 แนวคิดทฤษฎีการบูรณาการทฤษฎีต่าง ๆ คือการนำเอาหลักการ ในหลายทฤษฎีมาผสมผสานกัน เช่น นำหลักการเกี่ยวกับขั้นตอนพัฒนาการเด็กของเพียเจต์ (Piaget) มาผสมผสานกับหลักการในหลาย ๆ ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตรและเนื้อหาในการสอน การใช้ยุทธศาสตร์ในการสอนที่เหมาะสม กับกิจกรรมที่จัดให้เด็กแต่ละคน ซึ่งจากรายการจัดโปรแกรมการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) พบว่า จำเป็นต้องใช้แนวคิดทฤษฎี คิดเป็นร้อยละ 53

ประการที่ 4 การทำงานพื้นฐานร่วมกับแพทย์ ในข้อนี้มุ่งเน้นเรื่องการวินิจฉัยความบกพร่องของเด็ก เพื่อช่วยเหลือเด็กในเรื่องการบำบัดรักษาโดยเฉพาะหลักการทำงานเป็นทีม กับนักวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ ครูการศึกษาพิเศษ ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กที่มีลักษณะ เป็นทีมสหวิชาชีพ (Multidisciplinary Team)

ประการที่ 5 การมีส่วนร่วมของคณะทำงาน ในเรื่องนี้มีข้อพิจารณาถึงบุคคล ที่จะทำงานกับเด็กในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ทักษะการทำงานบริการ เป็นทักษะที่ละเอียดอ่อน ผู้ทำงานจะต้องได้รับการฝึกฝนในเรื่องการสังเกต การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออก ตลอดจนวิธีการตอบสนองพฤติกรรมของเด็กที่ถูกต้องเหมาะสม

ประการที่ 6 ยึดครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ทุกโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กจะประสบความสำเร็จ ถ้าได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนจากครอบครัว และหลักการสำคัญอีกประการหนึ่งคือแต่ละครอบครัวจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น ในการจัดโปรแกรมให้บริการ

จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละครอบครัว และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการวางแผน การให้บริการกับครอบครัว²⁸

นระงษ์ ชาวเพชร ได้ศึกษาการศึกษาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการในกลุ่ม ชาติพันธุ์ไทยลาว พบว่า การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการได้เป็น 10 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) บุคลากรหรือองค์กรที่ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 2) ความร่วมมือประสานเครือข่ายจาก หน่วยงานเกี่ยวข้อง 3) สิทธิทางสังคม 4) สิทธิทางการศึกษา 5) การมีส่วนร่วม 6) การสนับสนุนการ ขอรับบริการด้านสิทธิ 7) การให้บริการทางการศึกษา 8) การประสานงานให้บริการและส่งต่อ 9) การรับบริการจากภาครัฐ 10) สิทธิด้านอาชีพ รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการที่อยากเรียน ต้องได้เรียน มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการทุกภาคส่วน เร่งรัดให้ผู้พิการขอรับ บริการตามสิทธิอย่างเท่าเทียมเหมือนคนปกติ เร่งรัดการให้บริการทางการศึกษา แก่ผู้พิการอย่างทั่วถึง และหลากหลาย ส่งเสริมให้ทุกองค์กรประสานงานให้บริการและการส่งต่อแก่ผู้พิการ²⁹

จากหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่กล่าวไว้ ข้างต้น สรุปได้ว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มมีความสำคัญต่อการ ช่วยเหลือเด็กพิการ เพื่อป้องกันพัฒนาการที่ล่าช้าและด้อยสภาพลงกว่าเดิม และส่งเสริมสวัสดิภาพของเด็กพิการ ซึ่งเป็น การเตรียมความพร้อมการทำหน้าที่ของร่างกายฟื้นฟูสมรรถภาพทั้ง ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้เด็กพิการมีทักษะและพัฒนาการที่ใกล้เคียง หรือเท่าเทียมเด็กปกติ

ความสำคัญของการการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

ความสำคัญของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม นั้น มีความสำคัญหลายประการ ซึ่งส่งผลต่อ การพัฒนาในทุกด้าน ความสำคัญดังกล่าวสามารถแบ่ง ได้ดังต่อไปนี้³⁰

1. ความสำคัญต่อตัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษเอง เด็กที่ได้รับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม นั้น ย่อมมีความสำคัญต่อตัวเด็ก โดยตรงที่สุด เพราะเด็กจะได้รับการบริการที่ครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็น การดูแลสุขภาพอนามัย การบริการทางจิตวิทยา และบริการทางการศึกษาแก่เด็ก เพื่อพัฒนา

²⁸ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. การศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัว ตามกิจกรรมที่ศูนย์ การศึกษาพิเศษให้บริการแก่เด็กพิการทุกประเภท. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2552). 3 – 4.

²⁹ นระงษ์ ชาวเพชร. “การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการในกลุ่มชาติพันธุ์ ไทยลาว” วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2554. 240 – 249.

³⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.แนวโน้มการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก พิการในต่างประเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2555. 10

ความสามารถด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะด้านร่างกาย ทักษะด้านความคิด ทักษะด้าน การช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางอารมณ์ ทักษะทางสังคม ทักษะทางวิชาการ ทักษะพื้นฐานอาชีพ โดยมีกลุ่มเป้าหมายการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่อายุ 0 ถึง 7 ปี

กูก, เทสเซียร์ และ คีอีน (Cook, Tessier and Kiein) ได้สรุปว่า เด็กที่ได้รับการบริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มนั้น จะมีผลดีในระยะยาว คือ มักมีโอกาสดูเรียนชั้นเรียนปกติมากกว่า ชั้นเรียนพิเศษ และไม่ถูกจัดชั้นเรียนที่ต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริงของตนเอง มีทัศนคติที่ดี ต่อการเรียนในระดับมัธยมศึกษา และมีโอกาสที่จะเรียนจนสำเร็จเมื่ออยู่ในวัยเยาวชน จะไม่เป็นผู้ที่กระทำผิดต่อกฎหมาย มีโอกาสที่จะผิดพลาดด้วยการตั้งครรภในวัยรุ่นน้อย มีโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานเมื่อจบการศึกษา ³¹ นอกจากนี้แล้ว อนุภรณ์ ชื่อมาก ได้กล่าวว่า การให้บริการ ช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม มีความสำคัญต่อเด็กในแง่ของการเห็นความสามารถของตนเองของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองอีกด้วย ³²สอดคล้องกับมูลนิธิเพื่อเด็กพิการ ที่กล่าวว่า การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มทันทีที่พบความพิการ ช่วยให้เด็ก ไม่ต้องทรมานกับปัญหาแทรกซ้อนอื่น ๆ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการถูกปล่อยปละละเลย ทางสังคมอีกด้วย ³³

2. ความสำคัญต่อครอบครัวของเด็ก การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ให้โอกาสแก่เด็กที่มีความบกพร่อง และครอบครัว มีความสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 เด็กได้รับโอกาสในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ของปฏิสัมพันธ์ตามธรรมชาติ ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก ซึ่งเป็นไปตามรูปแบบเช่นเดียวกับเด็กที่พ่อแม่มีลูกปกติ

2.2 ปัญหาต่าง ๆ มากมาย ที่ตามมาจากการที่พ่อแม่มีลูกที่มีความบกพร่อง หรือพิการ ที่ทำให้พ่อแม่รู้สึกผิด โกรธ และคับข้องใจ ลดน้อยลง เพราะในสภาพแวดล้อม ของการให้บริการ พ่อแม่จะได้รับความเห็นใจ กำลังใจ ความเข้าใจ และการสนับสนุน จากผู้ให้บริการ และครอบครัวอื่นที่มีปัญหาอย่างเดียวกัน ซึ่งอาจจะทำให้การช่วยเหลือลูก มีประสิทธิภาพ และเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้ต่อกัน และอาจเกิดการสร้างเครือข่ายพ่อแม่ ในอนาคต

2.3 ช่วยให้ครอบครัวและผู้เกี่ยวข้อง สามารถค้นพบความต้องการจำเป็น ของคนพิการได้เร็วขึ้น การที่ผู้ปกครองดูแล และสังเกตพฤติกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิด จะช่วยให้ค้นพบสิ่งผิดปกติที่

³¹ Cook, E. R., Tessier, A. and Kiein, R. E. Adapting Early Childhood Curricular for Children in Inclusive Setting (4th ed.). New Jersey: Prentice-Hall, 1996.14

³² อนุภรณ์ ชื่อมาก. “การปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มการดาวน์” วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, 2554.

³³ มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ. การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ, 2553. 12

เกิดขึ้น หากได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมในช่วงปีแรก ๆ ของชีวิต จะช่วยให้เด็กพิเศษส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในระดับที่สูงขึ้นได้ การให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่มจะช่วยลดความยุ่งยากซับซ้อนในการจัดบริการ ระดับสูงขึ้นไปได้

2.4 การที่พ่อแม่เรียนรู้ผ่านการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในการส่งเสริม อย่างสม่ำเสมอกับลูกของตน ในระยะ 3-5 ปี ตลอดโปรแกรมนั้น จะเป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิด รูปแบบพัฒนาการเชิงบวกในเด็ก

3. ความสำคัญต่อสังคม

3.1 การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อป้องกัน ความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นก่อนหรือระหว่างคลอด และแก้ไขความบกพร่อง ดังนั้น การเผยแพร่ ความรู้ ในการป้องกันความพิการนั้น ถือเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจะเป็นการป้องกัน ก่อนที่จะพิการ เป็นการลดภาระที่ต้องดูแลคนพิการ

3.2 การที่ประเทศไทยได้เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนทั่วไปนั้น เด็กเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หรือการศึกษาระยะ แรกเริ่ม เพื่อเตรียมให้สามารถเข้าเรียนร่วมในระดับประถมศึกษา และระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้

3.3 การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ทำให้ผู้คนในสังคมได้รับรู้ และเข้าใจ สภาพความบกพร่องต่าง ๆ ทำให้ปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ มีความเชื่อและความรู้ที่ถูกต้องในการให้ความช่วยเหลือ และปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้อย่างถูกต้อง

3.4 การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม มุ่งพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พัฒนาทุกด้าน ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการรักษาค่าพยาบาลลง ทำให้ประหยัดเงินที่ทำการรักษา ไปใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านอื่นต่อไป

นอกจากนี้ พวงมณี ชัยเสรี กล่าวว่า การให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่ม มีความสำคัญต่อทั้งตัวเด็กเอง ครอบครัว และสังคม ซึ่งเป็นการเปิดโอกาส ความเท่าเทียมกัน ในการได้รับการที่เหมาะสมจากภาครัฐ และที่สำคัญ คือ สิทธิ ความเท่าเทียมกัน ความเสมอภาค และโอกาสทางการศึกษาที่สมควรได้รับการบริการที่ดี มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านความช่วยเหลือ ด้านการเตรียมความพร้อม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ การบริการ รวมทั้งโอกาสในการเข้ารับการศึกษา ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กพิการ ที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุปได้ว่า การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม มีความสำคัญต่อตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการดูแลสุขภาพอนามัย การบริการทางจิตวิทยา และบริการทางการศึกษาแก่เด็ก เพื่อพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ด้านครอบครัวส่งผลเด็กได้รับโอกาสในการเพิ่มพูน ประสิทธิภาพ ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก ซึ่งเป็นไปตามรูปแบบเช่นเดียวกับเด็กที่พ่อแม่มีลูกปกติ การดูแลและสังเกตพฤติกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิด จะช่วยให้ค้นพบสิ่งผิดปกติที่เกิดขึ้น หากการ

ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมในช่วงปีแรก ๆ ของชีวิต จะช่วยให้เด็กพิเศษ ส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในระดับที่สูงขึ้นได้³⁴

กระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนากระบวนการ มาอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ก่อนเข้าสู่โปรแกรม คือ ระยะที่เด็กก่อนเข้ารับบริการ ได้แก่ การส่งต่อ การค้นหาและการคัดแยก ระยะที่ 2 การรับบริการ คือ ระยะที่เด็กเริ่มเข้ารับบริการ ได้แก่ การตรวจสอบ การพัฒนาแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลหรือแผนบริการครอบครัวการปฏิบัติการสอน และการประเมินผล ระยะที่ 3 การสิ้นสุดการรับบริการ ได้แก่ การส่งต่อไปสู่โปรแกรมใหม่และการจัด ที่เรียนที่เหมาะสมให้เด็กได้เรียนร่วมในโรงเรียนปกติทั่วไป หรือเรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ เฉพาะความพิการ

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเป็นระบบในการให้บริการด้านต่าง ๆ โดยเร็วที่สุดแก่เด็กที่มีความเสี่ยงทุกระดับทันทีตั้งแต่แรกเกิดหรือทันทีที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีความพิการ โดยการให้การศึกษาแก่พ่อแม่และครอบครัว เพื่อพัฒนาเด็กพิการให้ได้รับการบริการจาก นักวิชาชีพที่หลากหลาย ทั้งด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย และการบำบัดรักษา ตลอดจน ป้องกันความพิการที่จะเกิดขึ้น ให้เด็กมีพัฒนาการไปตามขั้นตอนเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป หรือ ใกล้เคียงเด็กทั่วไปมากที่สุด ให้บริการโดยศูนย์การศึกษาพิเศษและมีระบบการให้บริการ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นขั้นตอนแรก ของกระบวนการให้บริการ เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ และตัดสินใจในการวางแผน การให้บริการ ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมหลายวิธี ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การซักประวัติ สังคมมิติ และการเยี่ยมบ้าน

2. การประเมินความสามารถพื้นฐาน การประเมินความสามารถพื้นฐาน เป็นการประเมินให้ทราบถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กเพื่อค้นหาจุดเด่น จุดด้อย โดยเปรียบเทียบกับพัฒนาการตามวัยของเด็กทั่วไป ซึ่งจะเป็ข้อมูลในการวางแผนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งทางพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา ซึ่งมีหลักการและกระบวนการประเมินความสามารถพื้นฐานที่สำคัญ 7 ประการ

³⁴ พวงมณี ชัยเสรี. “การวิจัยและพัฒนากระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม แก่เด็กพิการ อายุระหว่าง 0 – 5 ปี ของโรงเรียนการศึกษาพิเศษและศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, 2557. 82

3. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง หลักเกณฑ์และ วิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2552 โดยได้กำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ วางแผนในการจัดบริการตามองค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ข้อมูลทางด้าน การแพทย์หรือด้านสุขภาพ 3) ข้อมูลด้านการศึกษา 4) ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น 5) การกำหนด แนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ 6) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 7) คณะกรรมการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และ 8) ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้เรียน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลต้องมีความละเอียด รอบคอบ ซึ่งผู้เกี่ยวข้อง จะต้องร่วมกันรับผิดชอบ

4. การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม เมื่อกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแล้ว เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละบุคคลจะได้รับการจัดการเรียนการสอนและบริการอื่น ๆ ตามที่กำหนด โดยครูและนักวิชาชีพจะจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทักษะการเรียนรู้ สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้จัดตามความต้องการจำเป็นของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและ บริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ควรคำนึงถึงอายุจริงของเด็ก สภาพแวดล้อมของครอบครัว ชุมชน และเป้าหมายของช่วงเชื่อมต่อที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ และพ่อแม่ได้ร่วมกันกำหนด

5. การประเมินความก้าวหน้า ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนหรือให้บริการ ต้องมีการประเมินผลการจัด กิจกรรม โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคน วิธีการ ประเมินขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของกิจกรรม เช่น หากกิจกรรมกำหนดให้เด็กปฏิบัติ แสดงว่าการประเมินจะเน้นการปฏิบัติของเด็กซึ่งผู้สอนจะใช้การสังเกตหรือการทดสอบก็ได้ ในการประเมินแต่ละครั้งจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาสรุปความก้าวหน้าของเด็กและการใช้ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ตลอดจนมีการรายงานความก้าวหน้าโดยมีพ่อแม่หรือ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล และร่วมตัดสินใจในการทบทวนและปรับแผนให้มี ความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นเฉพาะบุคคล ซึ่งควรประเมินเพื่อทบทวนและปรับแผนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

6. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ การนิเทศ เป็นการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ครู นักวิชาชีพ ในการจัดการเรียน การสอนและให้บริการ เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาและบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ ส่วนการกำกับติดตาม เป็นการตรวจสอบการจัดบริการให้เป็นไปตามระยะเวลา เป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น การจัดโปรแกรม การได้รับและใช้สิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ เป็นต้น³⁵

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และมีเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กพิการสามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม มีกระบวนการตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลทั่วไป ของเด็กพิการ การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผนบริการเฉพาะครอบครัว หรือแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การให้บริการ ด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม การประเมินความก้าวหน้า รวมถึงการส่งต่อและการนิเทศ ติดตามประเมินผล ซึ่งผู้เรียนที่ประสงค์มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษแต่ละแห่ง จะมีกระบวนการให้บริการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นขั้นตอนแรก ของกระบวนการให้บริการ เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ และตัดสินใจในการวางแผน การให้บริการ ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมหลายวิธี ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การซักประวัติ สังคมมิติ และการเยี่ยมบ้าน ซึ่งแต่ละวิธีมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การสังเกต คือ การเฝ้าดูสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างใส่ใจ และมีระเบียบวิธี เพื่อวิเคราะห์ หรือหาความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นกับสิ่งอื่น ซึ่งเหมาะกับการศึกษาพฤติกรรม ที่ค่อนข้างลึกซึ้ง ในเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และครอบครัว เพื่อสนับสนุน หรือขัดแย้งกับข้อมูลที่ได้มาจากการบอกเล่า หรือเป็นข้อมูลที่เสริมความเข้าใจให้ชัดเจน ถูกต้องยิ่งขึ้น แต่มีข้อจำกัดของวิธีการสังเกต คือ อาจมีอารมณ์ร่วม มีอคติหรือเข้าข้าง กลุ่มที่ศึกษา จะส่งผลต่อความเที่ยงตรง และความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ การบันทึกผล การสังเกต มักมีลักษณะเป็นการพรรณนา สิ่งที่ต้องสังเกต ได้แก่ การกระทำของแต่ละบุคคล แบบแผนการกระทำ ความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม และองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม

1.2 การสัมภาษณ์ คือ การรวบรวมข้อมูลโดยการพบปะ พูดคุย สอนทนากับผู้ให้ ข้อมูลโดยตรง ซึ่งอาจใช้การสัมภาษณ์ใน 2 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์แบบเป็นมาตรฐาน Standardized interview หรือ Structured interview) หรือการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นมาตรฐาน(Unstandardized interview หรือ Unstructured interview) การสัมภาษณ์ทุกลักษณะ จะต้องมีการบันทึกข้อมูลทุกครั้ง จึงจะถือว่าได้ดำเนินการโดยสมบูรณ์

³⁵ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง, 2562. 14

1.3 การซักประวัติ คือ การได้ข้อมูลเบื้องต้นจากการสอบถามร่วมกับแบบ สอบประวัติของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้ซักประวัติจะสอบถาม ข้อมูลอื่นเพิ่มเติม นอกเหนือจากแบบสอบถามประวัติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ และเที่ยงตรงยิ่งขึ้น ทั้งในด้านทัศนคติ ความรู้สึก ความคิดเห็นของเด็กที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ และครอบครัว ในปัญหา ความต้องการด้านการศึกษา และด้านอื่นที่เขากำลัง ประสบอยู่ การซักประวัติ เป็นการติดต่อสื่อสาร โดยตรงระหว่างเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และครอบครัว กับครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้รับผิดชอบ หรือผู้เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ เช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด ซึ่งต้องอาศัยการ มีมนุษยสัมพันธ์ การใช้ภาษาพูด ภาษากาย สีหน้า ความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วม และการ แลกเปลี่ยนข้อมูลกับเด็ก ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และครอบครัว ดังนั้น ผู้ซักประวัติต้องจัด สภาพบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ให้มีความเป็นเอกเทศ มีความเป็นมิตร หลีกเลี่ยงการแทรกแซง หรือ การถูก ขัดจังหวะระหว่างดำเนินการมีความสำคัญในการซักประวัติรวมถึงกระบวนการตอบสนอง ความต่อเนื่องขณะตอบคำถาม รูปแบบของคำถาม ควรหลีกเลี่ยงคำถามที่มีหลายตัวเลือก หลาย คำถาม หลายคำตอบในประโยคเดียวกัน ควรเป็นคำถามเปิดเพื่อให้เกิดความหลากหลาย และหลีกเลี่ยงการถามนำ ผู้ซักประวัติที่ดีควรเฝ้าฟังคำตอบ สังเกตอาการหรืออารมณ์ผู้ตอบ โดยมีการกระตุ้นให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และครอบครัว ตอบคำถามอย่างต่อเนื่อง

1.4 สังคมมิติ คือ การรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้เทคนิคสังคมมิติ เป็นวิธีการที่ใช้ ในการศึกษา หาความสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างสมาชิกในครอบครัว บุคคลที่เกี่ยวข้อง และชุมชนที่อยู่รอบตัวเด็ก ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวทาง สังคมของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการประสานส่งต่อ ให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ ได้รับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และชุมชนต่อไป

1.5 การเยี่ยมบ้าน การเยี่ยมบ้านเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จะช่วยให้ทราบถึงสภาพ ปัญหา และความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน การให้บริการ ช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หรือบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ให้สอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็น พิเศษ ของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สภาพครอบครัว และบริบทชุมชน ซึ่งควรมีการวางแผน และกำหนดแนวทางในการเยี่ยมบ้าน ดังนี้

1.5.1 เตรียมแบบบันทึกข้อมูล เช่น แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง แฟ้มข้อมูลเด็ก ที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ ข้อมูลเดิม และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นัดหมายคณะทำงาน และครอบครัวล่วงหน้า

1.5.2 ประสานงานอาสาสมัครในชุมชน และกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานที่ชัดเจน การไปเยี่ยม บ้าน ควรคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้อง สำคัญ และวิธีการ

2. การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาหรือการส่งต่อ การคัดกรองประเภทความ พิการ เป็นการคัดกรองโดยใช้แบบคัดกรองคนพิการ ทางการศึกษา ตามแบบกระทรวงศึกษาธิการ

และแบบประเมินอื่น ๆ ของนักวิชาชีพ ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดจะกำหนดประเด็นการตรวจสอบ และเครื่องมือที่ครู นักวิชาชีพ ต้องปฏิบัติ พร้อมทั้งประมวลผลการคัดกรอง นอกจากนี้ จะต้องศึกษาเอกสารอื่นที่ได้มาจาก การวินิจฉัยของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ นักจิตวิทยาคลินิก เป็นต้น เพื่อยืนยัน ผลการคัดกรอง ในกรณีผลการคัดกรองมีข้อสงสัย และต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงาน หรือนักวิชาชีพอื่น จะต้องมีการส่งต่อ เพื่อให้ได้รับการวินิจฉัยอย่างละเอียดเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น การตรวจวัดระดับการได้ยิน การตรวจวัดระดับสติปัญญา เป็นต้น

3. การประเมินความสามารถพื้นฐาน การประเมินความสามารถพื้นฐาน เป็นการประเมินให้ทราบถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อค้นหาจุดเด่น จุดด้อย โดยเปรียบเทียบกับพัฒนาการตามวัยของเด็กทั่วไปซึ่งจะเป็นข้อมูลในการวางแผนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนให้คำนึงถึงทักษะพื้นฐานทั้ง 6 ทักษะ ซึ่งมีหลักการ และกระบวนการประเมินความสามารถพื้นฐานที่สำคัญ 7 ประการ ดังนี้

3.1 นักการศึกษาและนักวิชาชีพ ควรคำนึงถึงกระบวนการประเมิน 5 ประการนี้ เป็นสำคัญ

3.1.1 การสังเกตพฤติกรรมเด็กอย่างเป็นระบบ 3.1.2 การจัดบันทึกผลการประเมินในหลายสถานการณ์ 3.1.3 การวิเคราะห์งาน และจัดกระทำกับข้อมูลพฤติกรรมเด็ก 3.1.4 การแยกแยะความแตกต่างของพฤติกรรมเด็ก 3.1.5 ระบุวัตถุประสงค์ของการสอนตามสิ่งประเมินได้

3.2 พฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตนั้น อาจมิใช่สาเหตุของปัญหาก็ได้ อย่าด่วน ตัดสินใจจากสถานการณ์เดียว

3.3 การสังเกตพฤติกรรม ต้องประเมินทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา และด้านการปรับตัว ไม่ควรแยกประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง

3.4 ในการเปรียบเทียบระดับพัฒนาการที่เบี่ยงเบนไป ต้องใช้เกณฑ์มาตรฐาน เด็กปกติในวัยเดียวกัน

3.5 การประเมินเด็กและการวัดผลเด็ก ควรได้จากการรวบรวมจากการสังเกตเด็ก ที่บ้าน ที่คลินิก ในโครงการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หรือที่โรงเรียน

3.6 ความแตกต่างเรื่องเชื้อชาติและวัฒนธรรม สภาพของความจริง ควรนำมาเป็นข้อพิจารณาด้วย นอกจากนี้ บทสัมภาษณ์ของผู้ปกครอง ก็เป็นส่วนหนึ่งในการประเมิน เด็กด้วย

3.7 ควรประเมินหลายครั้งก่อนที่จะสรุปผล สำหรับหลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ได้จัดแบบประเมินความสามารถพื้นฐานที่ครอบคลุม ทักษะต่าง ๆ ทั้ง 6 ทักษะ ตั้งแต่อายุ 0 - 6 ปี และกำหนดเกณฑ์

ความระดับความสามารถ 5 ระดับ ซึ่งเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนที่จะรับบริการ จะต้องได้รับการประเมิน ความสามารถพื้นฐาน ด้วยแบบประเมินนี้³⁶

4. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 โดยได้กำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ วางแผนในการจัดบริการตามองค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย (1) ข้อมูลทั่วไป (2) ข้อมูล ทางด้านการแพทย์หรือด้านสุขภาพ (3) ข้อมูลด้านการศึกษา (4) ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น (5) การกำหนดแนวทางการศึกษา และการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ (6) ความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (7) คณะกรรมการ จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และ (8) ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ต้องมีความละเอียด รอบคอบ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ สำหรับรายละเอียดให้ศึกษาจากคู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

5. การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม เมื่อกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแล้ว เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละบุคคล จะได้รับการจัดการเรียนการสอน และบริการ อื่น ๆ ตามที่กำหนด โดยครูและนักวิชาชีพจะจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทักษะการเรียนรู้ สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้จัดตามความต้องการจำเป็นของเด็กที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ และบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ควรคำนึงถึงอายุจริงของเด็ก สภาพแวดล้อมของครอบครัว ชุมชน และเป้าหมายของช่วงเชื่อมต่อที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ และพ่อแม่ ได้ร่วมกันกำหนด

6. การประเมินความก้าวหน้า ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนหรือให้บริการ ต้องมีการประเมินผลการจัด กิจกรรม โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคน วิธีการประเมินขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของกิจกรรม เช่น หากกิจกรรมกำหนดให้เด็กปฏิบัติ แสดงว่าการประเมินจะเน้นการปฏิบัติของเด็ก ซึ่งผู้สอนจะใช้การสังเกต หรือการทดสอบก็ได้ ในการประเมินแต่ละครั้ง จะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาสรุปความก้าวหน้าของเด็ก และการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ตลอดจนมีการรายงานความก้าวหน้า โดยมีพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เข้ามา

³⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและการพัฒนาศักยภาพสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

ส่วนร่วมในการประเมินผล และร่วมตัดสินใจในการทบทวน และปรับแผนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นเฉพาะบุคคล ซึ่งควรประเมินเพื่อทบทวน และปรับแผน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

7. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ การนิเทศ เป็นการให้ความช่วยเหลือแนะนำ ครู นักวิชาชีพ ในการจัดการเรียน การสอน และให้บริการ เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนา และบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ ส่วนการกำกับติดตาม เป็นการตรวจสอบการจัดบริการ ให้เป็นไปตามระยะเวลา เป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น การจัดโปรแกรม การได้รับและใช้สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ เป็นต้น กล่าวโดยสรุปว่า การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ จะต้องมีการ ประเมินตามความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็ก ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และความต้องการของ ครอบครัว เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการดูแล และประสบการณ์ที่ดีที่สุด จากพ่อ แม่ ครอบครัว ครู คณะ สหวิชาชีพ และผู้เกี่ยวข้อง ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ทั้งที่บ้าน และ ศูนย์การศึกษาพิเศษ³⁷

จากกระบวนการการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ จะต้องดำเนินการโดยเร็วที่สุดแก่ บุคคลที่มีความเสี่ยงทุกระดับทันทีตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ หรือทันทีที่ได้รับการวินิจฉัย ว่ามีความพิการ ทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาเด็กพิการดังกล่าว และจะต้องมีการประเมินตามความต้องการ จำเป็นพิเศษของเด็กพิการโดยให้เด็กพิการได้รับการดูแล และประสบการณ์ที่ดีที่สุดจากพ่อ แม่ ครอบครัว ครู ทีมสหวิชาชีพ และผู้เกี่ยวข้อง ภายใต้ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ทั้งที่บ้าน และ สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ

การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้รวมเอาศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มี ความต้องการ พิเศษ เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยประเภทหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นการให้บริการ ช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เป็นกระบวนการฟื้นฟู และเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่ แรกเกิดหรือตั้งแต่เมื่อทราบว่ามีความต้องการพิเศษ โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือเด็ก ให้ได้รับการ

³⁷ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (ร่าง) คู่มือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2558. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษาพิเศษ, 2558. 8

ฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีอยู่โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งต้องมีการประเมินศักยภาพเบื้องต้น และสภาพความต้องการพิเศษ ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้น การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะนำมาวิเคราะห์ และวางแผนร่วมกับ ผู้ปกครอง การปฏิบัติการฟื้นฟูตามแผนร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง และบุคคลที่มีความรู้ ตลอดจนการประเมินผล ทั้งระหว่างการให้บริการและหลังการให้บริการช่วยเหลือ ทั้งนี้ ระบบการให้บริการที่จัดขึ้น ต้องเป็นไปตามความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละบุคคล ขอบข่ายของการดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยมีสถานศึกษาเฉพาะ ความพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาประจำจังหวัด ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่สำคัญด้านการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ภายใต้โครงสร้างการบริหารงานของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสามารถสรุปบทบาทหน้าที่ และรูปแบบการปฏิบัติงาน ด้านการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ ของหน่วยงานทั้งสามได้ ดังนี้

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้รวมเอาศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยประเภทหนึ่ง ซึ่งถือว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเป็นกระบวนการฟื้นฟู และเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดหรือตั้งแต่เมื่อทราบว่ามีความต้องการพิเศษ โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือเด็ก ให้ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีอยู่โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งต้องมีการประเมินศักยภาพเบื้องต้น และสภาพความต้องการพิเศษ ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้น การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะนำมาวิเคราะห์ และวางแผนร่วมกับ ผู้ปกครอง การปฏิบัติการฟื้นฟูตามแผนร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง และบุคคลที่มีความรู้ ตลอดจนการประเมินผล ทั้งระหว่างการให้บริการและหลังการให้บริการช่วยเหลือ ทั้งนี้ ระบบการให้บริการที่จัดขึ้น ต้องเป็นไปตามความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละบุคคล ขอบข่ายของการดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยมีสถานศึกษาเฉพาะ ความพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาประจำจังหวัด ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่สำคัญด้านการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ภายใต้โครงสร้างการบริหารงานของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสามารถสรุปบทบาทหน้าที่ และรูปแบบการปฏิบัติงาน ด้านการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ ของหน่วยงานทั้งสามได้ ดังนี้

2.1 สถานศึกษาเฉพาะความพิการ จัดระบบบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมให้สอดคล้อง กับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคลของผู้เรียน โดยมีการจัดทำคู่มือ และเอกสาร

เกี่ยวกับ การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเฉพาะครอบครัว การจัดประชุมเรื่องแผนการให้บริการเฉพาะครอบครัว การจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องเรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2.2 ศูนย์การศึกษาพิเศษ มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษ และให้บริการสนับสนุนที่เหมาะสม ตั้งแต่ระยะแรกเริ่ม โดยขอขยายในด้านการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มนั้น จะเน้นการให้บริการช่วยเหลือเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท ที่มีอายุ ระหว่าง 0 – 7 ปี และให้คำแนะนำแก่ครอบครัวในการช่วยเหลือดูแลเด็ก ศูนย์บริการนี้ได้กระจายอยู่ทั่วประเทศของประเทศไทย โดยเริ่มจากศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งเป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งแรกที่พัฒนา ระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในลักษณะของศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม แก่เด็กพิการและครอบครัว ในปี พ.ศ. 2532 หลังจากนั้น ได้มีการขยายออกไปสู่มหาวิทยาลัยราชภัฏในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งในปัจจุบันกำลังขยายโครงการก่อตั้ง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏอีกหลายแห่ง

2.3 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเฉพาะครอบครัว จัดทำแผนบริการเฉพาะครอบครัว จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เตรียมความพร้อมด้านการศึกษา จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่เพื่อให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พัฒนาบุคลากร ให้ความรู้ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงการประสานงานกับหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การประเมินติดตามผลการดำเนินการ เพื่อการจัดบริการให้ความช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท³⁸

จากการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เป็นการให้บริการที่มีความสำคัญมากสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่สถานศึกษา เพื่อป้องกันความรู้สึกล้มเหลวของเด็กภายหลังจากเข้าสู่ระบบโรงเรียน ทั้งทักษะพื้นฐาน การช่วยเหลือตนเอง ทักษะพื้นฐานทางสังคมและการสื่อสาร ทักษะการทำงานของกล้ามเนื้อ

³⁸ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. คู่มือหลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ พุทธศักราช 2556. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษาพิเศษ, 2556

มัดใหญ่และมัดเล็ก พุทธิกรรมพัฒนาการตามวัย ทักษะพื้นฐานทางวิชาการ และทักษะเฉพาะความพิการ

ข้อมูลพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ข้อมูลทั่วไปของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ความเป็นมาและประวัติการก่อสร้าง

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543 เพื่อจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมให้คนพิการ สนับสนุนการเรียนการสอน การจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการและการช่วยเหลือที่เกี่ยวข้อง การจัดครูเดินสอนแก่คนพิการตามสถานศึกษา โดยระยะเริ่มแรกได้ขอใช้สถานที่วัดมงคลชัยพัฒนา ตำบลเขาหินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เป็นสำนักงานชั่วคราว ต่อมานางธิดารัตน์ ชาญคุณิต ได้บริจาคที่ดิน จำนวน 4 ไร่ และสิ่งปลูกสร้างในที่ดินเป็นอาคารพาณิชย์ จำนวน 4 คูหาที่ตั้งเลขที่ 201 – 202 หมู่ 1 ตำบลพุดแค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จึงได้ย้ายจากวัดมงคลชัยพัฒนา ตำบลเขาหินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มาอยู่ที่ตั้งสำนักงานชั่วคราวแห่งใหม่ จนถึง พ.ศ. 2548

และในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากจังหวัดสระบุรี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปี พ.ศ. 2548 (งบกลาง) รายการค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 6,000,000 บาท เพื่อก่อสร้างอาคารศูนย์การศึกษาพิเศษมาตรฐานส่วนหน้า จึงได้ใช้ที่ราชพัสดุ (สปอ.หนองม่วงเดิม) เลขที่ 7/3 หมู่ 7 ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 เนื้อที่ 3 ไร่ 1 งาน 24 ตารางวา เป็นสถานที่ดำเนินการก่อสร้างอาคารศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรีแห่งใหม่ ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2549 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ได้ย้ายเข้ามาทำการที่สำนักงานแห่งใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 7/3 หมู่ 7 ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ตั้งแต่วันที่ 19 พฤศจิกายน 2549 จนถึงปัจจุบัน

ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

1. จ.ส.อ.เฉวก ฉุนหอม ตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์การศึกษาพิเศษ (เพื่อคนพิการ) ประจำจังหวัดสระบุรี

ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน 2543 – 29 เมษายน 2545

2. นางสาววัลภา ประสานสิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด
สระบุรี

ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2545 – 28 ธันวาคม 2553

3. นายอมร เผ่าเมือง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

ตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2554 – 9 พฤศจิกายน 2559

4. นายสรายุทธ ภูคัสมาส ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด
สระบุรี

ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2559 – 30 มกราคม 2562

5. นางสาวอรุณี มุลคำภา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2562 – ปัจจุบัน

ชื่อสถานศึกษา ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

1.2.1 ชื่อสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีเขตพื้นที่ให้บริการครอบคลุม 13 อำเภอ
(111 ตำบล 298 หมู่บ้าน) มีเนื้อที่จำนวน 3 ไร่ 1 งาน 24 ตารางวา

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ทุ่งนา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่บ้านหนองม่วง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลห้วยบง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	วัดหนองม่วง

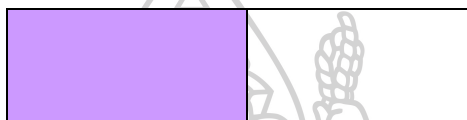
ตราสัญลักษณ์

ประกอบด้วยดอกแก้วกัลยา ซึ่งเป็นดอกไม้ชนิดหนึ่งที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้เป็นดอกไม้

สัญลักษณ์ของคนพิการ ล้อมรอบด้วยลายกนกสีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง ลักษณะเป็นวงรีบนพื้นสีเขียว ภายใต้รูปเสมา ธรรมจักร หมายถึง หน่วยงานราชการขึ้นตรงกับกระทรวงศึกษาธิการ เบื้องล่างเป็นแถบชื่อเต็มของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี สัญลักษณ์นี้จึง หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี เป็นหน่วยงานราชการที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งยังทั้งผลของการศึกษานั้น นำไปสู่การมีบุคลากรที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม ในการพัฒนาประเทศให้เจริญงอกงามต่อไป

สีประจำสถานศึกษา

สีม่วง หมายถึง ให้ความรู้สึกมีเสน่ห์ น่าติดตาม มีอำนาจ มีพลังแฝงอยู่ ความรัก ความสงบ
 สีขาว หมายถึง ความรู้สึกบริสุทธิ์ สะอาด สดใส เบาบาง อ่อนโยน เปิดเผย การเกิดความรัก
 ความหวัง ความจริง ความเมตตา ความศรัทธา ความดีงาม

ที่อยู่การติดต่อ

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 7/3 หมู่ 7 ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี รหัสไปรษณีย์ 18000 โทรศัพท์ 0-3634-0824 โทรสาร 0-3634-0824

บทบาทหน้าที่สถานศึกษา

บทบาทหน้าที่

การบริหารจัดการสถานศึกษาของรัฐมีภารกิจและหน้าที่ คือให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” ซึ่งมีหลักการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาซึ่งได้แก่ การดำเนินงานด้านบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ เพื่อเป้าหมายการจัดการศึกษาคือทำให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ มีบทบาทหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

บทบาทที่ 1 จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

บทบาทที่ 2 พัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาทที่ 3 จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาทที่ 4 จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ (Transitional Services)

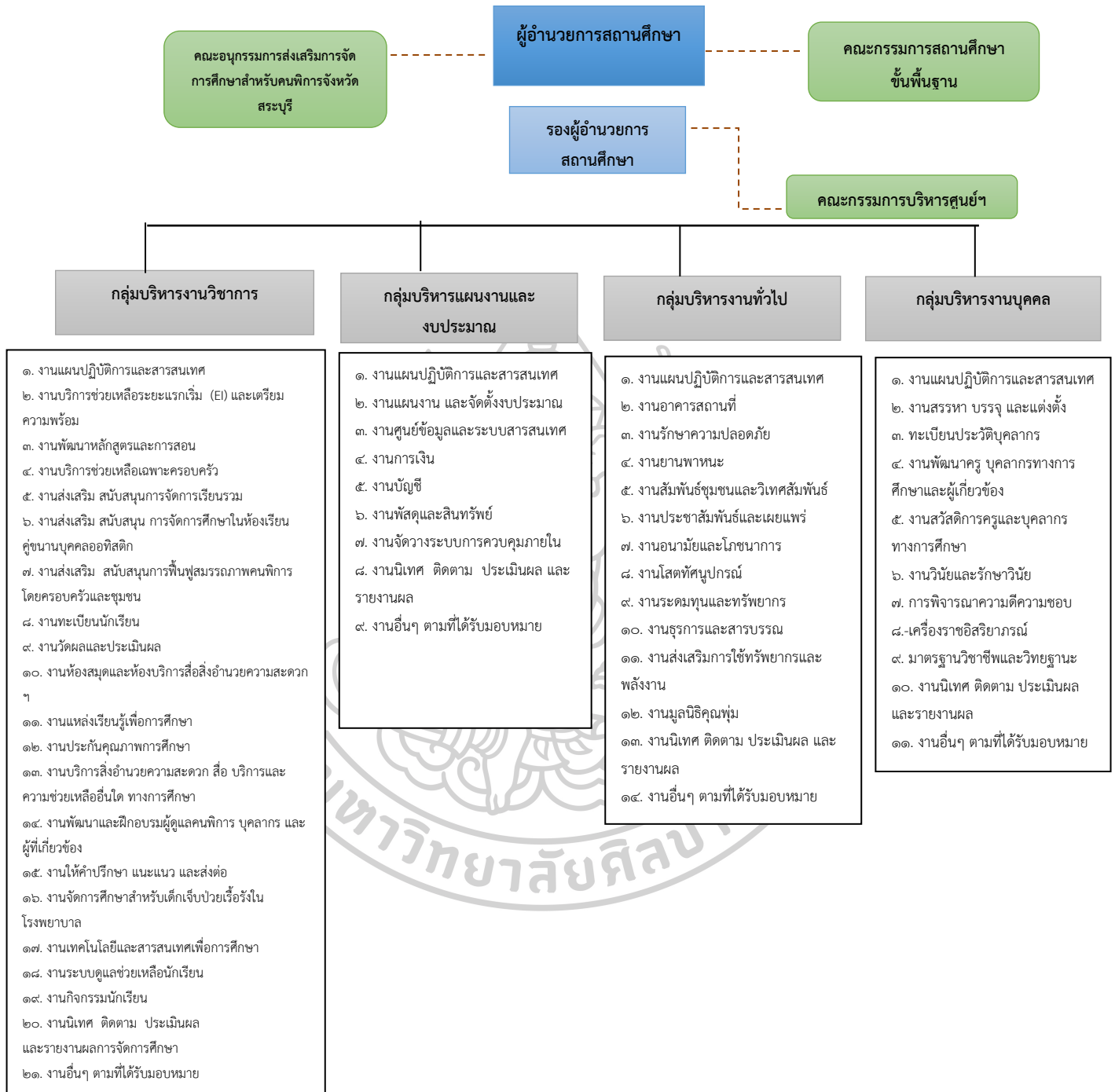
บทบาทที่ 5 ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา

บทบาทที่ 6 เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาทที่ 7 จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด

บทบาทที่ 8 ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

โครงสร้างการบริหาร

แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างการบริหาร ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ที่มา : กลุ่มบริหารงานงานวิชาการ, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563, สระบุรี : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี, 3.

ข้อมูลเชิงปริมาณของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ข้อมูลนักเรียนทั้งหมด (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)

ตารางที่ 1 ข้อมูลนักเรียนทั้งหมด (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)

ที่	ประเภทความพิการ	ณ 31 มี.ค. 2561			ณ 31 มี.ค. 2562			ณ 31 มี.ค. 2563		
		จำนวน (คน)			จำนวน (คน)			จำนวน (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น	4	0	4	3	0	3	3	0	3
2.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	2	5	7	1	5	6	3	2	5
3.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	47	39	86	50	39	89	60	40	100
4.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพหรือการเคลื่อนไหว	29	33	62	30	17	47	33	19	52
5.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา	1	0	1	0	0	0	0	0	0
7.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	บุคคลออทิสติก	18	8	26	30	7	37	38	12	50
9.	บุคคลพิการซ้อน	36	23	59	30	21	51	28	18	46
รวม		137	108	245	144	99	233	165	91	256

ที่มา : กลุ่มบริหารงานงานวิชาการ, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563, สระบุรี : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี, 6

ข้อมูลนักเรียนของหน่วยบริการ จำนวน 5 แห่ง (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)

ตารางที่ 2 ข้อมูลนักเรียนของหน่วยบริการ จำนวน 5 แห่ง (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)

ที่	หน่วยบริการ	ณ 31 มี.ค. 2561			ณ 31 มี.ค. 2562			ณ 31 มี.ค. 2563		
		จำนวน (คน)			จำนวน (คน)			จำนวน (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1.	หน่วยบริการวิหารแดง	8	4	12	12	5	17	13	2	15
2.	หน่วยบริการบ้านหมอ	3	4	7	5	3	8	5	2	7
3.	หน่วยบริการแก่งคอย	12	6	18	12	7	19	14	7	21
4.	หน่วยบริการพระพุทธบาท	8	7	15	6	7	13	8	8	16
5.	หน่วยบริการหนองแค	9	4	13	5	4	9	7	5	12
รวม		40	25	65	40	26	66	47	24	71

ที่มา : กลุ่มบริหารงานงานวิชาการ, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563, สระบุรี : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี, 7

ข้อมูลนักเรียนของศูนย์การเรียนเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)

ตารางที่ 3 ข้อมูลนักเรียนของศูนย์การเรียนเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)

ที่	ศูนย์การเรียนเจ็บป่วยเรื้อรัง	ณ 31 มี.ค. 2561			ณ 31 มี.ค. 2562			ณ 31 มี.ค. 2563		
		จำนวน (คน)			จำนวน (คน)			จำนวน (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1.	นักเรียนที่รับบริการศูนย์การเรียนเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล	36	35	71	36	36	72	36	41	77
รวม		36	35	71	36	36	72	36	41	77

ที่มา : กลุ่มบริหารงานงานวิชาการ, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563, สระบุรี : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี, 7

ข้อมูลนักเรียนที่ส่งต่อทางการศึกษา (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)

ตารางที่ 4 ข้อมูลนักเรียนที่ส่งต่อทางการศึกษา (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2563)

ที่	ประเภทความพิการ	ณ 31 มี.ค. 2561			ณ 31 มี.ค. 2562			ณ 31 มี.ค. 2563		
		จำนวน (คน)			จำนวน (คน)			จำนวน (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	1	-	1	-	-	-	-	-	-
3.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	2	2	-	3	3	6	16	10	26
4.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพหรือการเคลื่อนไหว	2	3	-	-	-	-	-	-	-
5.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	บุคคลออทิสติก	3	2	-	3	-	3	9	4	13
9.	บุคคลพิการซ้อน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม		1	1	9	7	16	6	3	9	25

ที่มา : กลุ่มบริหารงานงานวิชาการ, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563, สระบุรี : ศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสระบุรี, 9

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จันธิรา เตจ๊ะจักร ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่ม แก่เด็กออทิสติก ของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการดำเนินงาน และขั้นตอนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในระยะก่อนเข้าสู่โปรแกรม และขั้นตอนสภาพการดำเนินงานในระยะเข้าสู่โปรแกรมของทีมสหวิชาชีพ แก่เด็กออทิสติก ของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้ การดำเนินงานและขั้นตอนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในระยะก่อนเข้าสู่โปรแกรมของ กรณีศึกษาทั้ง 2 กรณี ผู้ปกครองเป็นผู้ส่งต่อเด็กเข้ารับบริการต่อเนื่องด้วยกลุ่มพยาบาลทำการคัดกรองและคัดแยกภาวะเสี่ยงออทิสติกเพื่อส่งผลในขั้นตอนของการเข้าสู่โปรแกรมต่อไป ขั้นตอนและสภาพการดำเนินงานในระยะเข้าสู่โปรแกรมของทีมสหวิชาชีพของกรณีศึกษาโดยส่งผลของการคัดกรองและผลการคัดแยกภาวะเสี่ยงออทิสติกให้แพทย์ทำการวินิจฉัย พบว่า กรณีน้องเอเป็นเด็ก ออทิสติกอาการไม่รุนแรง ส่งต่อกลุ่มพยาบาลเพื่อประเมินพัฒนาการ ตรวจสอบแผนการรักษาเข้ารับ โปรแกรมของสหวิชาชีพ คือ ด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 1 ครั้ง/เดือน และน้องดีเป็นเด็กออทิสติก ระดับกลุ่มอาการรุนแรงได้รับโปรแกรมของสหวิชาชีพที่ต่างกัน คือ ได้รับการรักษาด้านออรรถบำบัด ด้าน กิจกรรมบำบัดและด้านการศึกษาพิเศษ โดยความถี่ของการรับบริการในแต่ละด้านจำนวน 2 ครั้ง/ สัปดาห์³⁹

บุญสิตา วงศรี ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเขตภาคเหนือ สังกัดสานักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ สภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการดำเนินงานตามกระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 7 กระบวนการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาหลายด้านพบว่าการปฏิบัติสูงสุดได้แก่การประเมินความสามารถพื้นฐาน รองลงมาคือ การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา และการส่งต่อการประเมินความก้าวหน้าการจัดทำ

³⁹ จันธิรา เตจ๊ะจักร. “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่ เด็กออทิสติกของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์” วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ และข้อที่มีการปฏิบัติล่าสุดได้แก่ การนิเทศติดตามประเมินผลและการส่งต่อ⁴⁰

สุรัญจิต วรรณนวล ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ สภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสามารถปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติจากหลักฐานและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการ ด้านการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเด็กพิการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการตามความต้องการจำเป็น ด้านการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพและเตรียมความพร้อมตามแผนที่กำหนด ด้านการอบรมผู้ปกครองด้านการให้บริการช่วยเหลือโดยชุมชนและบริการทางการแพทย์ การเรียนรู้และด้านการเยี่ยมบ้านส่วนด้านการจัดทำแผนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเฉพาะครอบครัวมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง⁴¹

ญาติศา เทียนงูเหลือม ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ สภาพการปฏิบัติงานการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอยู่ในระดับมาก สภาพการปฏิบัติงานการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างตามความคิดเห็นของครูผู้ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอยู่ในระดับมาก สภาพการปฏิบัติงานการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองผู้

⁴⁰ บุญสิตา วงศรี. สภาพและปัญหาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, 2560.

⁴¹ สุรัญจิต วรรณนวล. การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2549.

ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างตามความคิดเห็นของครูผู้ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และผู้ปกครองให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยภาพรวมแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁴²

ยิ่งพร เจียรตระกูล ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความพึงพอใจ ของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่ และเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่ ตามลักษณะ การรับบริการของเด็กพิการในปกครอง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ผู้ปกครองเด็กพิการที่นำบุตรหลานมารับบริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองเด็กพิการที่นำบุตรหลานมารับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ รองลงมา คือการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การให้บริการด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม การประเมินความก้าวหน้า ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่ ตามลักษณะ การรับบริการของเด็กพิการในปกครอง พบว่าผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมารับบริการลักษณะต่างก็มีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05⁴³

⁴² ญาณิศ เทียนงูเหลือม. “การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2556.

⁴³ ยิ่งพร เจียรตระกูล. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระราชูปถัมภ์, 2554.

ธัญญรัตน์ เมืองอินทร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ สภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวและแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ จำแนกตามวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันแยกเป็นรายด้าน พบว่า การจัดทำแผนการให้บริการช่วยเหลือระยะครอบครัว และแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ ดังนี้

- ด้านที่ 1 มีการจัดกระบวนการให้บริการก่อนการให้บริการตามประเภทความพิการ ประเมินศักยภาพ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และประสาน การส่งต่อออกเยี่ยมบ้าน และขอรับเอกสารเพิ่มเติม
- ด้านที่ 2 มีการติดต่อประสานงาน และพานักเรียนไปสถานศึกษาที่จะส่งต่อ เพื่อสร้างความคุ้นเคย
- ด้านที่ 3 มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร และจัดทำเอกสารการประเมินพัฒนาการนักเรียนลงพื้นที่ให้บริการในเชิงรุกอย่างสม่ำเสมอ
- ด้านที่ 4 มีการจัดทำคู่มือการให้บริการสิทธิของผู้พิการ และผู้ดูแลคนพิการให้กับผู้ปกครองทุกคน และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลหรือการ

ประเมิน ทุกด้านและตระหนักในการเข้าร่วมทุกครั้งที่มีการจัดประชุม ด้านที่ 5 มีการให้ครูผู้รับผิดชอบ ออกให้บริการตามบ้านมากขึ้น และมีการสอนผู้ปกครองเพื่อดูแลเด็กพิการด้วยตนเองด้วย ด้านที่ 6 มีการให้ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินความก้าวหน้าร่วมด้วยแก้ไขแบบประเมิน ตามพัฒนาการแบ่งตามประเภทความพิการ ด้านที่ 7 มีการจัดลำดับขั้นตอนการออกนิเทศนักเรียนที่ไปเรียนต่อที่โรงเรียนทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง⁴⁴

งานวิจัยในต่างประเทศ

แมรี และ ลินดา (Mary and Linda) ได้ศึกษาและออกแบบการปฏิบัติงานการให้บริการช่วยเหลือเด็กพิการ พบว่า การออกแบบวิธีการปฏิบัติงานที่ดี ต้องให้ครอบคลุมและสะดวกต่อการปฏิบัติในเบื้องต้นเพื่อต่อการจัดเตรียมการตรวจสอบและสังเกตการส่งเสริมการเรียนรู้ในเด็กทารกและเด็กเล็กที่มีความพิการ นั้นมีดังนี้ 1) การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น 2) ขั้นตอนการประสาน งานการให้บริการ 3) กระบวนการประเมินการพัฒนาบริการบุคคลครอบครัวตามแผน 4) การประเมินก่อนวัยเรียน 5) แนวทางในการดำเนินการตามรูปแบบการเรียนการสอน 6) วิธีการเรียนการสอนทั่วไป 7) วิธีการเฉพาะทักษะพื้นฐานของการสื่อสาร การพัฒนาสังคม การพัฒนาทางกายภาพ และการดูแลตนเอง 8) วิธีการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและวิธีการรวมทั้งกลยุทธ์การเก็บรวบรวมข้อมูล 9) การวางแผนและการดำเนินการการเรียนการสอน 10) การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และความเป็นอิสระ 11) รูปแบบการให้บริการและการบริหารจัดการโครงการ และ 12) การเปลี่ยนผ่านวิธีการเพื่ออำนวยความสะดวกราบรื่น⁴⁵

โคห์เลอร์ (Kohler) ได้ศึกษารูปแบบการให้บริการในระยะการเปลี่ยนผ่านที่เน้นการจัดการและการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ ที่จะทำให้ทราบระดับการพัฒนาการ และความก้าวหน้าของเด็กพิการ ที่จะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระบบการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนเกี่ยวกับตัวเด็ก (Student-Focused Planning) เป็นการวางแผนเกี่ยวกับเด็กพิการ เช่น แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กพิการการมีส่วนร่วมของเด็กพิการและวางแผนกลยุทธ์ที่มี

⁴⁴ ธัญญารัตน์ เมืองอินทร์. “ การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ” วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา, 2558.

⁴⁵ Mary Jo Noonan and Linda McCormick. Early Intervention in Natural Environments : Methods and Procedures-Research. USA : Gate, 1993.

ประสิทธิภาพ 2) การพัฒนาเด็กพิการ (Student Development) เป็นการพัฒนาเด็กให้มีทักษะการดำรงชีวิตได้และการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ทักษะทางสังคม ทักษะการเคลื่อนไหว การรับรู้ ปฏิบัติตามคำสั่ง และการจัดกิจกรรมอื่นๆให้เด็กพิการได้พัฒนาตนเองเพื่อจะได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นและอยู่ร่วมในสังคมได้ 3) การมีส่วนร่วมของครอบครัว (Family Involvement) หมายถึง การให้ผู้ดูแลและบุคคลภายใน ครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็กพิการ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง4) โครงสร้างและส่วนประกอบของการให้บริการ (Program Structure) หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กพิการ เช่น ปรัชญาของโปรแกรม นโยบาย การวางแผนกลยุทธ์ การกำหนดสิทธิ การประเมินโปรแกรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์การจัดสรรทรัพยากร 5) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน (Interagency Collaboration) หมายถึง กรอบของความร่วมมือของการส่งต่อของแต่ละบริการให้ถึงที่ขอรับบริการ⁴⁶

เปียแองเจโล (Pierangelo) ได้ศึกษาการรักษาและการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า การให้การรักษาและช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากบุคลากรวิชาชีพแล้วผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ พ่อแม่ ซึ่งสามารถดำเนินกิจกรรมการรักษาไปอย่างต่อเนื่องจากศูนย์บริการไปสู่อำนาจซึ่งต้องมีสภาพสิ่งแวดล้อม และกิจวัตรประจำวันที่บ้าน ให้เด็กพิการเกิดความคุ้นเคยต่อสิ่งแวดล้อม ฝึกการแสดงออกพฤติกรรมที่เหมาะสม เรียนรู้ การสื่อสารทั้งภาษาพูด และทางในทางที่สังคมยอมรับ และเตรียมพร้อมเด็กต่อการเปลี่ยนแปลงจากจุดเล็ก ๆ ไปสู่จุดใหญ่ การฝึกให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมควรเริ่มให้เร็วที่สุดและมีความต่อเนื่องให้ทางเลือกแก่เด็ก และให้รางวัลเสริมรวมทั้งสังเกตและจดบันทึกการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องรวมถึง การวินิจฉัยและประเมินในระยะแรกเริ่มการตรวจวัด การได้ยิน และการแก้ไขการพูด การกระตุ้นพัฒนาการและการฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง บริการทางจิตวิทยาและปัญหาพฤติกรรม ภาวะสุขภาพบำบัด และกิจกรรมบำบัด กิจกรรมนันทนาการ การให้คำปรึกษาฟื้นฟูสมรรถภาพ การสร้างความคุ้นเคยและการเคลื่อนไหว บริการทางการแพทย์ บริการด้านการศึกษาในโรงเรียน บริการสุขภาพในโรงเรียน การให้คำปรึกษาและฝึกทักษะแก่พ่อแม่ การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มการให้บริการในระยะเชื่อมต่อ การพัฒนาทักษะทางสังคม การเตรียมความพร้อมทางอาชีพ เป็นต้น⁴⁷

อลานา(Alana)ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีความสัมพันธ์กับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พบว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อเข้าสู่โรงเรียน

⁴⁶ Kohler, P.D. Taxonomy for Transition Programming : Linking Research to Practice. Champaign : Transition Research Institute, University of Illinois, 1996.

⁴⁷ Pierangelo, Roger. The Special Educator's Book of Lists. 2nd ed. John Wiley and Sons, San Francisco : Jossey-Bass Publications, 2003.156-158

อนุบาล ถ้าไม่ได้เตรียมความพร้อมทางด้านอารมณ์ สังคม หรือด้านวิชาการในรูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หรือระบบการสนับสนุนให้กับโรงเรียนและชุมชน ทางโรงเรียนจะได้จัดการเตรียมความพร้อมเด็กให้มีความพร้อมก่อนเขาเรียน จากการศึกษาครั้งนี้ได้ตรวจสอบวาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางวิชาการ ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่เขาร่วมรับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในศูนย์ ECSE เมื่อเทียบกับนักเรียนโดยไม่ต้องรับการบริการในศูนย์ ECSE ด้วยคะแนนในการจัดอันดับที่ 20 หรือต่ำกว่า เมื่อถูกนำมาเปรียบเทียบคะแนนของนักเรียนกลุ่มรับบริการในศูนย์ ECSE และนักเรียนที่ไม่รับบริการในศูนย์ ECSE นักเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า คะแนนการประเมินอยู่ในระดับมาตรฐาน รวมถึงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-test เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่านักเรียนกลุ่มที่รับบริการในศูนย์ ECSE จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ⁴⁸

เฟลิเซีย (Felicia) ได้ศึกษาการเชื่อมต่อความรู้ : การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กวัยรูกกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาด้านการอ่านออกเขียนได้ พบว่า เด็กวัยรูกกลุ่มเสี่ยง กลุ่มนี้ถ้าไม่ได้รับการจัดประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสม อาจส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและมีปัญหาในระยะยาวต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจได้ เด็กที่มีปัญหากลุ่มนี้ถ้าได้รับการออกแบบ การจัดประสบการณ์ และเขาร่วมโปรแกรมด้านการอ่านออกเขียนได้ ที่มีประสิทธิภาพสูง เด็กกลุ่มนี้จะได้รับการพัฒนา และได้รับประโยชน์อย่างมากจากการเขาร่วมโปรแกรม มากกว่ากลุ่มเพื่อนที่มีความต้องการเช่นเดียวกัน แต่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมหักแล้ว ดังนั้นโปรแกรมที่ได้วางแผนและออกแบบประสบการณ์ที่มีคุณภาพสูง อาจจะได้ทำหน้าที่เป็นปัจจัยหนึ่งเพื่อป้องกันความเสี่ยง สำหรับเด็กกลุ่มนี้ได้ วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ครอบคลุมถึงการตรวจ จากการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านและการเขียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน พบว่า ประกอบด้วย(ก) พัฒนาการล่าช้า(ข) สถานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำหรือ (ค) ความพร้อมทางด้านภาษา อังกฤษของผู้เรียน และจากการศึกษาพบว่าถ้าเด็กมีส่วนร่วมในโปรแกรม การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในโรงเรียนอนุบาล จะมีความรู้และการตอบสนองได้ดีมากกว่าเพื่อนที่ไม่ได้เขาร่วมโครงการ⁴⁹

⁴⁸ Alana S. Hillman. (2013). Early Intervention and Student Achievement. A Dissertation submitted to the Education Faculty of Lindenwood

⁴⁹ Felicia Amelia Robinson. Literacy Connections : Early literacy interventions For Young Children From At-risk Population. Doctor of Philosophy With A Major in Special Education In the Graduate College The University of Arizona, 2014.

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อทราบการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี 2. เพื่อทราบแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี เป็นหน่วย วิเคราะห์ (unit Of analysis) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะ แรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ตามแนวทางสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการ วิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย และ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ข้างต้น จึงได้ลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นการจัดเตรียมโครงการเพื่อให้เกิดกระบวนการ ของการดำเนินการตามโครงร่างของงานวิจัย โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ ปัญหา วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆให้สมบูรณ์ นำเสนอขอความ เห็นชอบโครงการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือตามขอบเขตของการวิจัย โดยได้รับความ เห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วจึงนำไปทดสอบใช้ (try out) ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ แล้วนำเครื่องมือที่สร้างไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานการวิจัย

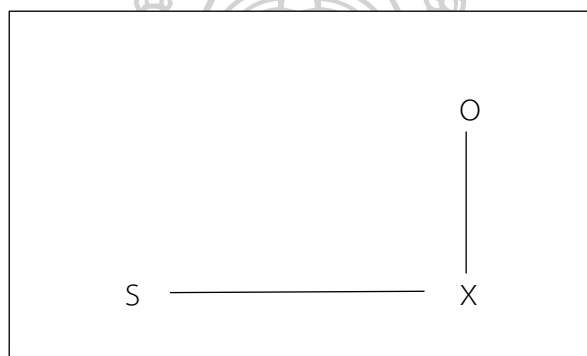
ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการร่างรายงานผลการวิจัย นำเสนอคณะกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยนี้เกิดประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย โดยประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวศึกษาสถานการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ดังนี้

S	หมายถึง	ประชากรให้ข้อมูล
X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 13 คน คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา จำนวน 9 คน ผู้บริหารจำนวน 2 คน ครูจำนวน 41 คน และ พี่เลี้ยงเด็กพิการจำนวน 25 คน รวมมีประชากรทั้งสิ้น 90 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนประชากร

ที่	ตำแหน่งปัจจุบัน	จำนวนประชากร
1	คณะกรรมการสถานศึกษา	13
2	คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา	9
3	ผู้บริหาร	2
4	ครู	41
5	พี่เลี้ยงเด็กพิการ	25
รวม		90

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรสำหรับในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐานเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ตามแนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วยตัวแปรดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการให้บริการ เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ และตัดสินใจในการวางแผน การให้บริการ ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมหลายวิธี ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การซักประวัติ สังคมมิติ และการเยี่ยมบ้าน ซึ่งแต่ละวิธีมีรายละเอียด

2. การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาหรือการส่งต่อ การคัดกรองประเภทความพิการ เป็นการคัดกรองโดยใช้แบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษา ตามแบบกระทรวงศึกษาธิการ และแบบประเมินอื่น ๆ ของนักวิชาชีพ ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดจะกำหนดประเด็นการตรวจสอบและเครื่องมือที่ครู นักวิชาชีพ ต้องปฏิบัติ พร้อมทั้งประมวลผลการคัดกรอง นอกจากนี้ จะต้องศึกษาเอกสารอื่นที่ได้มาจากการวินิจฉัยของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ นักจิตวิทยาคลินิก เป็นต้น เพื่อยืนยันผลการคัดกรอง ในกรณีผลการคัดกรองมีข้อสงสัย และต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงาน

หรือนักวิชาชีพอื่น จะต้องมีการส่งต่อ เพื่อให้ได้รับการวินิจฉัยอย่างละเอียดเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น การตรวจวัดระดับการได้ยิน การตรวจวัดระดับสติปัญญา เป็นต้น

3. การประเมินความสามารถพื้นฐาน เป็นการประเมินให้ทราบถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อค้นหาจุดเด่น จุดด้อย โดยเปรียบเทียบกับพัฒนาการตามวัยของเด็กทั่วไป ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการวางแผนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ให้สอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนให้คำนึงถึงทักษะพื้นฐานทั้ง 6 ทักษะ ซึ่งมีหลักการ และกระบวนการประเมินความสามารถพื้นฐานที่สำคัญ 7 ประการ (สำนักคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

4. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 โดยได้กำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้วางแผนในการจัดบริการตามองค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย (1) ข้อมูลทั่วไป (2) ข้อมูลทางด้านการแพทย์หรือด้านสุขภาพ (3) ข้อมูลด้านการศึกษา (4) ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น (5) การกำหนดแนวทางการศึกษา และการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ (6) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (7) คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และ (8) ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้เรียน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ต้องมีความละเอียด รอบคอบซึ่งผู้เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกัน รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สำหรับรายละเอียดให้ ศึกษาจากคู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

5. การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม เมื่อกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแล้ว เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละบุคคล จะได้รับการจัดการเรียนการสอน และบริการ อื่น ๆ ตามที่กำหนด โดยครูและนักวิชาชีพจะจัดกิจกรรมที่ครอบคลุม ทักษะการเรียนรู้ สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้จัดตามความต้องการจำเป็นของเด็กที่มีความ ต้องการ จำเป็นพิเศษ และบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ควรคำนึงถึงอายุจริงของเด็ก สภาพแวดล้อมของครอบครัว ชุมชน และเป้าหมายของช่วงเชื่อมต่อ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ และพ่อแม่ ได้ร่วมกันกำหนด

6. การประเมินความก้าวหน้า ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนหรือให้บริการ ต้องมีการ ประเมินผลการจัด กิจกรรม โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคน วิธีการประเมินขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของกิจกรรม เช่น หากกิจกรรมกำหนดให้เด็กปฏิบัติ แสดงว่า การประเมินจะเน้นการปฏิบัติของเด็ก ซึ่งผู้สอนจะใช้การสังเกต หรือการทดสอบก็ได้ ในการประเมิน แต่ละครั้ง จะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาสรุปความก้าวหน้าของเด็ก และการใช้แผนการ

จัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ตลอดจนมีการรายงานความก้าวหน้า โดยมีพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล และร่วมตัดสินใจในการทบทวน และปรับแผนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นเฉพาะบุคคล ซึ่งควรประเมินเพื่อทบทวน และปรับแผน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

7. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ การนิเทศ เป็นการให้ความช่วยเหลือแนะนำ ครู นักวิชาชีพ ในการจัดการเรียน การสอน และให้บริการ เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนา และบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ ส่วนการกำกับติดตาม เป็นการตรวจสอบการจัดบริการ ให้เป็นไปตามระยะเวลา เป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น การจัดโปรแกรม การได้รับและใช้สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือ 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) และ 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion Form) มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ตามแนวคิดของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนการประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scales) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังต่อไปนี้⁵⁰

ระดับ 5 หมายถึง การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับน้อยมีค่า น้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

⁵⁰ Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York: McGraw – Hill Book Company, 1961), 74.

ระดับ 1 หมายถึง การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดบน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion Form)

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion Form) 1 ฉบับ ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คือ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน คณะกรรมการที่ปรึกษา สถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานต่าง ๆ จำนวน 4 คน และครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 4 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบการสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัยทั้ง 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น

ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการทำเครื่องมือในการวิจัยจากวรรณกรรม คู่มือต่างๆ สามารถสรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้าง และแบบสอบถาม ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาสาธิต

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความชัดเจนของภาษา ความครอบคลุมของโครงสร้าง และความ สอดคล้องตาม จุดมุ่งหมายโดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Objective Conguence) ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้น ไป

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ต้องปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไป ทดลองใช้ (Try out) ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 30 ชุด

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น(reliability) ของ แบบสอบถามโดยวิธีของครอนบาค(Cronbach)โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) มีค่าเท่ากับ .745⁵¹

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 1 ออกแบบแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion Form)

ขั้นที่ 2 สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion Form)

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานต่าง ๆ จำนวน 4 คน และครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 4 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 2 คนโดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ มีประสบการณ์ในการทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ 5 ปีขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 4 จัดการสนทนากลุ่มตามวันและเวลาที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และสรุปผลการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น มีขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือไปส่งยังผู้เชี่ยวชาญ พร้อมแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

1.3 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือถึงศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อทดลองเครื่องมือวิจัย (Try out)

⁵¹ Lee J. Cronbach, Essentials of Psychological Testing, 3rd ed.(New York : Harper & Row Publishers,1974),161.

1.4 ผู้วิจัยนำหนังสือไปส่งยังศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อดำเนินการทดลองเครื่องมือวิจัย

1.5 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมืออนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

1.6 ผู้วิจัยนำหนังสือไปส่งยังศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.7 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือถึงผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

2.2 ผู้วิจัยนำหนังสือไปส่งยังผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มย่อย เพื่อดำเนินการจัดการสนทนากลุ่มย่อย ตามวันและเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น ดำเนินการโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดทำข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 นำแบบสอบถามแต่ละฉบับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์

1.2 จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวบรวมคะแนนแบบสอบถาม

1.3 ลงรหัสข้อมูล นำไปคำนวณสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

วิเคราะห์แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหาด้วยตัวผู้วิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูลวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ใช้การคำนวณค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต(μ)และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิด เบส (Best)⁵² ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 แสดงว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ใน ระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 แสดงว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ใน ระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 แสดงว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ใน ระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 แสดงว่าการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ใน ระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 – 1.49 แสดงการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ใน ระดับน้อยมาก

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

วิเคราะห์แนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion Form) โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี 2) เพื่อทราบแนวทางส่งเสริมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี โดยใช้บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากรได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 13 คน คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา จำนวน 9 คน ผู้บริหารจำนวน 2 คน ครูจำนวน 41 คน และพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 25 คน รวมมีประชากรทั้งสิ้น 90 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของ

⁵² John W. Best, Research in Education, 3 rd ed. (New Jersey : Prentice – Hall, Inc., 1978), 174.

ผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และ 2) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus group discussion) เพื่อหาแนวทางสนับสนุนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี แบ่งเป็น 2 ตอน คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน 2) ประเด็นในการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) มัชฌิมเลขคณิต(arithmetic mean : $\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี 2) เพื่อทราบแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และข้อคำถามของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 13 คน คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา จำนวน 9 คน ผู้บริหารจำนวน 2 คน ครูจำนวน 41 คน และ พี่เลี้ยงเด็กพิการจำนวน 25 คน รวมมีประชากรทั้งสิ้น 90 คน ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมาครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency : f) ค่าร้อยละ (percentage : %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 90 คน ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 13 คน คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา จำนวน 9 คน ผู้บริหารจำนวน 2 คน ครูจำนวน 41 คน และพี่เลี้ยงเด็กพิการจำนวน 25 คน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน โดยผู้วิจัยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N=90)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
1. ชาย	24	26.66
2. หญิง	66	73.34
รวม	90	100
2.อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	32	35.55
2. 31 - 40 ปี	28	31.11
3. 41 - 50 ปี	6	6.666
4. 51 ปีขึ้นไป	24	26.67
รวม	90	100
3.ระดับการศึกษาสูงสุด		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	28	31.11
2. ปริญญาตรี	42	46.67
3. ปริญญาโท	16	17.78
4. ปริญญาเอก	4	4.44
รวม	90	100
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
1. คณะกรรมการสถานศึกษา	13	14.44
2. คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา	9	10.00
3. ผู้บริหารสถานศึกษา	2	2.22
4. ครู	41	45.56
5. พี่เลี้ยงเด็กพิการ	25	27.78
รวม	90	100

ตารางที่ 6 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

(N=90)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1. ไม่เกิน 10 ปี	70	77.78
2. 11 - 20 ปี	12	13.33
3. 21 - 30 ปี	5	5.56
4. 31 ปีขึ้นไป	3	3.33
รวม	90	100

จากตารางที่ 6 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) เพศ เพศหญิง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 73.34 และเพศชาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.66 2) อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ 1.ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 35.55 31 - 40 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 31.11 51 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และในส่วนผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ 41 - 50 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.66 ตามลำดับ 3) ระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือปริญญาตรี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 31.11 ปริญญาโท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 และในส่วนผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.44 ตามลำดับ 4) ตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือครูจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 45.56 พี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.44 คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และในส่วนผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.22 ตามลำดับ 5) ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ไม่เกิน 10 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 11-20 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 21 - 30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 และในส่วนผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ในการวิเคราะห์การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) จากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 90 คน แล้วนำไปเปรียบเทียบตามแนวคิดของเบสต์ (Best) มีผลการวิเคราะห์ ข้อมูลนำเสนอ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม

(N=90)

ด้าน	การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี	ระดับการดำเนินงาน		
		μ	σ	ระดับ
1	การเก็บรวบรวมข้อมูล	4.12	0.71	มาก
2	การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา	4.16	0.80	มาก
3	การประเมินความสามารถพื้นฐาน	4.18	0.74	มาก
4	การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.23	0.74	มาก
5	การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม	4.33	0.70	มาก
6	การประเมินความก้าวหน้า	4.16	0.75	มาก
7	การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ	4.20	0.76	มาก
รวม		4.19	0.75	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.75$) เมื่อ พิจารณารายด้านพบว่าทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจาก มากไปน้อยดังนี้ การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.70$) การจัดทำแผนการจัด

การศึกษาเฉพาะบุคคล ($\mu = 4.23, \sigma = 0.74$) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ ($\mu = 4.20, \sigma = 0.76$) การประเมินความสามารถพื้นฐาน ($\mu = 4.18, \sigma = 0.74$) การประเมินความก้าวหน้า ($\mu = 4.16, \sigma = 0.75$) การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา ($\mu = 4.16, \sigma = 0.80$) การเก็บรวบรวมข้อมูล ($\mu = 4.12, \sigma = 0.71$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.70 – 0.80 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อยหมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นคล้ายคลึงตามกัน

สำหรับการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี รายงาน นำเสนอตามตารางที่ 8 – ตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

(N=90)

ข้อที่	การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	ระดับการดำเนินงาน		
		μ	σ	ระดับ
1	เฝ้าดูพฤติกรรมเด็กพิการเพื่อวิเคราะห์หา ความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดร่วมกับสิ่งอื่นอย่างละเอียด	4.30	0.61	มาก
2	รวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนจากการสอบถามอย่างละเอียดศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของจากการสอบประวัติ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กพิการและครอบครัวอย่างละเอียดและเป็นขั้นตอนรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้เทคนิคสังคมมิติ	4.04	0.67	มาก
3	ละเอียดศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของจากการสอบประวัติ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กพิการและครอบครัวอย่างละเอียดและเป็นขั้นตอนรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้เทคนิคสังคมมิติ	4.08	0.71	มาก
4	การหา ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว บุคคลที่เกี่ยวข้อง และชุมชนที่อยู่รอบตัวเด็กพิการอย่างละเอียด	4.00	0.79	มาก
5	เยี่ยมบ้านเด็กพิการเพื่อทราบถึงสภาพปัญหาและความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดการช่วยเหลือ	4.20	0.75	มาก
รวม		4.12	0.71	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.71$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ใฝ่ดูพฤติกรรมเด็กพิการเพื่อวิเคราะห์หา ความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดร่วมกับสิ่งอื่นอย่างละเอียด ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.61$) เยี่ยมบ้านเด็กพิการเพื่อทราบถึงสภาพปัญหาและความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดการช่วยเหลือ ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.75$) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของการสอบประวัติ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กพิการและครอบครัวอย่างละเอียดและเป็นขั้นตอน ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.71$) รวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนจากการสอบถามอย่างละเอียด ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.67$) รวบรวมข้อมูลด้วยการใช้เทคนิคสังคมมิติการหา ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว บุคคลที่เกี่ยวข้อง และชุมชนที่อยู่รอบตัวเด็กพิการอย่างละเอียด ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.79$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.61 – 0.75 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อยหมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา

(N=90)

ข้อที่	การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
		μ	σ	ระดับ
1	สังเกตพฤติกรรมและคัดกรองเด็กพิการตามประเภท	4.36	0.61	มาก
2	คัดกรองเด็กพิการโดยใช้แบบคัดกรอง 9 ประเภท	4.20	0.85	มาก
3	นำเด็กพิการไปให้แพทย์คัดกรอง	3.87	0.86	มาก
4	ส่งเด็กพิการมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ	4.21	0.80	มาก
5	ส่งต่อเด็กพิการทางโรงเรียนเฉพาะความพิการหรือโรงเรียนเรียนรวม	4.16	0.77	มาก
รวม		4.16	0.80	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อ โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16, \sigma = 0.80$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ สังเกตพฤติกรรมและคัดกรองเด็กพิการตามประเภท ($\mu = 4.36, \sigma = 0.61$) ส่งเด็กพิการมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ($\mu = 4.21, \sigma = 0.80$) ส่งเด็กพิการมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่งต่อเด็กพิการทางโรงเรียนเฉพาะความพิการหรือโรงเรียนเรียนร่วมคัดกรองเด็กพิการโดยใช้แบบคัดกรอง 9 ประเภท ($\mu = 4.20, \sigma = 0.85$) ส่งต่อเด็กพิการทางโรงเรียนเฉพาะความพิการหรือโรงเรียนเรียนร่วม ($\mu = 4.16, \sigma = 0.77$) นำเด็กพิการไปให้แพทย์คัดกรอง ($\mu = 3.87, \sigma = 0.86$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.61 – 0.86 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อยหมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน

(N=90)

ข้อที่	การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน	ระดับการดำเนินงาน		
		μ	σ	ระดับ
1	สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการโดยรวมข้อมูล จากครูหลายท่าน	4.22	0.70	มาก
2	จัดบันทึกพฤติกรรมของเด็กพิการจากการประเมินในหลายสถานการณ์ โดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน	4.13	0.80	มาก
3	ทำการวิเคราะห์งานและจัดกระทำข้อมูลพฤติกรรม ของเด็กพิการ โดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน	4.25	0.71	มาก
4	แยกแยะพฤติกรรมและความแตกต่างของเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน	4.24	0.72	มาก
5	ระบุวัตถุประสงค์ของการสอนเด็กพิการโดยรวม ข้อมูลจากครูหลายท่าน	4.08	0.75	มาก
รวม		4.18	0.74	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18, \sigma = 0.74$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตาม

ค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ทำการวิเคราะห์งานและจัดกระทำข้อมูลพฤติกรรม ของเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.71$) แยกแยะพฤติกรรมและความแตกต่างของเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.72$)สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการโดยรวมข้อมูล จากครูหลายท่าน ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.70$) จดบันทึกพฤติกรรมของเด็กพิการจากการประเมินในหลายสถานการณ์โดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.80$) ระบุวัตถุประสงค์ของการสอนเด็กพิการโดยรวม ข้อมูลจากครูหลายท่าน ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.75$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.71 – 0.80 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อยหมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นคล้ายตามกัน

ตารางที่ 11ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

(N=90)

ข้อที่	การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	ระดับการดำเนินงาน		
		μ	σ	ระดับ
1	วางแผนการจัดทำแผนการให้บริการเฉพาะ ครอบครัวยุ่เป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ	4.27	0.68	มาก
2	วางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กพิการเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ	4.31	0.70	มาก
3	กำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กพิการ	4.22	0.80	มาก
4	ในการจัดทำ IEP ประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลือ อื่นใดทางการศึกษา คณะกรรมการจัดทำ และความเห็นของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้เรียน	4.18	0.74	มาก
5	ในการจัดทำIFSP ประกอบไปด้วยข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับการบริการต่างๆที่จำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กรวมทั้งข้อมูลี่ช่วยเพิ่มความสามารถครอบครัวในการดูแล หรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	4.18	0.77	มาก
รวม		4.23	0.74	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.74$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้วางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กพิการเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.70$) วางแผนการจัดทำแผนการให้บริการเฉพาะ ครอบครัวเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.68$) กำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กพิการ ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.80$) ในการจัดทำ IEP ประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลือ อื่นใดทางการศึกษา คณะกรรมการจัดทำ และความเห็นของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้เรียน ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.74$) ในการจัดทำ IEP ประกอบไปด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริการต่างๆที่จำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กรวมทั้งข้อมูลที่ช่วยเพิ่มความสามารถครอบครัวในการดูแล หรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.77$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.68 – 0.80 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อยหมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม

(N=90)

ข้อที่	การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม	ระดับการดำเนินงาน		
		μ	σ	ระดับ
1	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง ความสามารถพื้นฐาน	4.36	0.67	มาก
2	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงข้อจำกัดของแต่ละคน	4.40	0.72	มาก
3	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ สติปัญญาของแต่ละคน	4.23	0.78	มาก
4	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง ความสามารถทักษะทั้ง 6 ด้านของแต่ละคน	4.20	0.67	มาก
5	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงทักษะที่จำเป็นของแต่ละคน	4.47	0.64	มาก
รวม		4.33	0.70	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.70$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงทักษะที่จำเป็นของแต่ละคน ($\mu = 4.47$, $\sigma = 0.64$) จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงข้อจำกัดของแต่ละคน ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.72$) จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง ความสามารถพื้นฐาน ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.67$) จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ สติปัญญาของแต่ละคน ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.78$) จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง ความสามารถทักษะทั้ง 6 ด้านของแต่ละคน ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.67$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.64 – 0.78 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อยหมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นคล้ายตามกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความก้าวหน้า (N=90)

ข้อที่	การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความก้าวหน้า	ระดับการดำเนินงาน		
		μ	σ	ระดับ
1	จัดบันทึกและรวบรวมข้อมูลของเด็กพิการจาก ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง	4.02	0.86	มาก
2	สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการจากการสัมภาษณ์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	3.99	0.76	มาก
3	เขียนบันทึกข้อมูลพัฒนาการเกี่ยวกับเด็กพิการ ที่มารับบริการที่ศูนย์	4.31	0.62	มาก
4	ได้จัดทำรวบรวมแฟ้มสะสมผลงานเด็กพิการจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	4.29	0.62	มาก
5	ทำแบบประเมินผลพัฒนาการแบบทดสอบโดยครูการศึกษาพิเศษและ ประชุมเพื่อสรุปความก้าวหน้าของแต่ละคนตลอดจนมีการรายงาน ความก้าวหน้า	4.19	0.79	มาก
รวม		4.16	0.75	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความก้าวหน้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.75$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ เขียนบันทึกข้อมูลพัฒนาการเกี่ยวกับเด็กพิการ ที่มารับบริการที่ศูนย์ ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.62$) ได้จัดทำรวบรวมแฟ้มสะสมผลงานเด็กพิการจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.62$) ทำแบบประเมินผลพัฒนาการแบบทดสอบโดยครูการศึกษาพิเศษและประชุมเพื่อสรุปความก้าวหน้าของแต่ละคนตลอดจนมีการรายงานความก้าวหน้า ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.79$) จัดบันทึกและรวบรวมข้อมูลของเด็กพิการจาก ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 4.02$, $\sigma = 0.86$) สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการจากการสัมภาษณ์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 3.99$, $\sigma = 0.76$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.62 – 0.86 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อยหมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นคล้ายตามกัน

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ

(N=90)

ข้อที่	การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ	ระดับการดำเนินงาน		
		μ	σ	ระดับ
1	นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ เป็นการกำกับติดตามผล	4.31	0.70	มาก
2	จัดกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการ จำเป็นพิเศษ	4.08	0.80	มาก
3	เด็กพิการได้รับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษาที่ตรงตามความต้องการตามที่ กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ	4.24	0.79	มาก
4	ส่งต่อเด็กพิการอย่างเหมาะสมทั้งทางด้าน การศึกษา การแพทย์ การ อาชีพ และการสังคมสงเคราะห์ อย่างเหมาะสม	4.26	0.74	มาก
5	จัดทำข้อมูลในรูปแบบ IEP และ IFSP เพื่อเป็น หลักฐานในการสืบค้น ข้อมูลของเด็กพิการแต่ละบุคคล	4.12	0.77	มาก
รวม		4.20	0.76	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.76$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ เป็นการกำกับติดตามผล ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.70$) ส่งต่อเด็กพิการอย่างเหมาะสมทั้งทางด้าน การศึกษา การแพทย์ การอาชีพ และการสังคมสงเคราะห์ อย่างเหมาะสม ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.74$) เด็กพิการได้รับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษาที่ตรงตามความต้องการตามที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.79$) จัดทำข้อมูลในรูปแบบ IEP และ IFSP เพื่อเป็น หลักฐานในการสืบค้นข้อมูลของเด็กพิการแต่ละบุคคล เหมาะสม ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.77$) จัดกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสม

เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษ ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.80$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.70 – 0.80 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อยหมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นคล้ายตามกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ผลการวิเคราะห์แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานต่าง ๆ จำนวน 4 คน และครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 4 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 2 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง 5 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม สามารถวิเคราะห์และสรุปผลได้ ดังนี้ แนวทางการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย 7 ด้าน 15 แนวทาง คือ 1) ด้านการรวบรวมข้อมูล คือ (1) ควรมีการชี้แจงให้ผู้ปกครองได้เข้าใจถึงความจำเป็นในการซักประวัติและรวบรวมหลักฐานเพื่อแก้ปัญหาผู้ปกครองไม่ให้ข้อมูล (2) ควรมีการจัดเก็บเอกสารเป็นหมวดหมู่ เป็นระบบ และบันทึกลงในคอมพิวเตอร์เพื่อการค้นหาที่สะดวกและรวดเร็ว (3) ควรมีการสอบถามผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมเพื่อจะได้วางแผนการให้บริการทางการศึกษาได้เหมาะสมที่สุด (4) ควรมีการจัดทำฐานข้อมูล และสารสนเทศที่ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กพิการทุกคนสามารถเข้าถึงได้ 2) ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา คือ (5) ควรมีการพัฒนาบุคลากรด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีการศึกษา หรือทุกภาคเรียนเพื่อให้ครูสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (6) ควรมีแบบคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาที่มีมาตรฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด 3) ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน คือ (7) ควรมีการประเมินความสามารถพื้นฐานที่ตรงกับสภาพจริงและเทียบเกณฑ์กับพัฒนาการเด็กทั่วไป (8) ควรมีการจัดทำคู่มือการประเมินความสามารถพื้นฐานที่ระบุวิธีการและสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมินอย่างชัดเจนและใช้เหมือนกันทุกศูนย์การศึกษาพิเศษ 4) ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล คือ (9) ควรจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ

บุคคลให้กับเด็กพิการทุกคน (10) ควรจัดอบรมครูสม่ำเสมอให้มีทักษะในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและนำไปสู่การปฏิบัติโดยแผนการสอนเฉพาะบุคคล (11) ควรให้ผู้ปกครองมาร่วมประชุมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่ใช่แค่ลงนามเท่านั้น 5) ด้านการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม คือ (12) ควรมีการจัดสรรงบประมาณและบุคลากรเพิ่มในการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (13) ควรให้บริการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่ได้กำหนดไว้ไม่ใช่ให้บริการตามความต้องการของครู 6) ด้านการประเมินความก้าวหน้า คือ (14) ควรมีการจัดประชุมเพื่อสรุปความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคนตลอดจนมีการรายงานความก้าวหน้าโดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล และการตัดสินใจในการปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสม อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง 7) ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ คือ (15) ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลก่อนการส่งต่อและภายหลังการส่งต่อทางการศึกษา รวมถึงติดตามความก้าวหน้าของเด็กพิการแต่ละคนที่ส่งไปยังสถานศึกษาปลายทางเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการศึกษา และการฟื้นฟูศักยภาพเต็มตามศักยภาพ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1. เพื่อทราบการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี 2. เพื่อทราบแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Description Research) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 13 คน คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา จำนวน 9 คน ผู้บริหารจำนวน 2 คน ครูจำนวน 41 คน และ พี่เลี้ยงเด็กพิการจำนวน 25 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) รวมทั้งสิ้น 90 คนโดยผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีตามแนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คนเพื่อเพื่อทราบแนวทางการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ดังนี้

1. การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับผลการวิเคราะห์ตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ การประเมินความสามารถพื้นฐาน การประเมินความก้าวหน้า การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อ และการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ฝ้าดูพฤติกรรมเด็กพิการเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดร่วมกับสิ่งอื่นอย่างละเอียด เยี่ยมบ้านเด็กพิการเพื่อทราบถึงสภาพปัญหาและความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดการช่วยเหลือ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของการสอบประวัติ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กพิการและครอบครัวอย่างละเอียดและเป็นขั้นตอน รวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนจากการสอบถามอย่างละเอียด และรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้เทคนิคสังเกตการณ์ การหาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว บุคคลที่เกี่ยวข้อง และชุมชนที่อยู่รอบตัวเด็กพิการอย่างละเอียด

1.2 การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ สังเกตพฤติกรรมและคัดกรองเด็กพิการตามประเภท ส่งเด็กพิการมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่งเด็กพิการมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่งต่อเด็กพิการทางโรงเรียนเฉพาะความพิการหรือโรงเรียนเรียนร่วมคัดกรองเด็กพิการโดยใช้แบบคัดกรอง 9 ประเภท ส่งต่อเด็กพิการทางโรงเรียนเฉพาะความพิการหรือโรงเรียนเรียนร่วม นำเด็กพิการไปให้แพทย์คัดกรอง

1.3 การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ทำการวิเคราะห์งานและจัดกระทำข้อมูลพฤติกรรม ของเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน แยกแยะพฤติกรรมและความแตกต่างของเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการโดยรวมข้อมูล จากครูหลายท่าน จดบันทึกพฤติกรรมของเด็กพิการจากการประเมินในหลายสถานการณ์โดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน ระบุวัตถุประสงค์ของการสอนเด็กพิการโดยรวม ข้อมูลจากครูหลายท่าน

1.4 การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ วางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กพิการเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ

วางแผนการจัดทำแผนการให้บริการเฉพาะ ครอบครัวเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ กำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กพิการ ในการจัดทำ IEP ประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา คณะกรรมการจัดทำ และความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้เรียน ในการจัดทำIFSP ประกอบไปด้วยข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับการบริการต่างๆที่จำเป็นในการส่งเสริม พัฒนาการเด็กรวมทั้งข้อมูลที่ช่วยเพิ่มความสามารถครอบครัวในการดูแล หรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.5 การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงทักษะที่จำเป็นของแต่ละคน จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงข้อจำกัดของแต่ละคน จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงความสามารถพื้นฐาน จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ สติปัญญาของแต่ละคน จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงความสามารถทักษะทั้ง 6 ด้านของแต่ละคน

1.6 การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความก้าวหน้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ เขียนบันทึกข้อมูลพัฒนาการเกี่ยวกับเด็กพิการ ที่มารับบริการที่ศูนย์ ได้จัดทำรวบรวมแฟ้มสะสมผลงานเด็กพิการ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำแบบประเมินผลพัฒนาการแบบทดสอบโดยครูการศึกษาพิเศษและประชุม เพื่อสรุปความก้าวหน้าของแต่ละคนตลอดจนมีการรายงานความก้าวหน้า จดบันทึกและรวบรวม ข้อมูลของเด็กพิการจาก ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการจากการสัมภาษณ์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.7 การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี 5 ข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ เป็นการกำกับติดตามผล ส่งต่อเด็กพิการอย่างเหมาะสมทั้งทางด้าน การศึกษา การแพทย์ การอาชีพ และการสังคมสงเคราะห์ อย่างเหมาะสม เด็กพิการได้รับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษา ที่ตรงตามความต้องการตามที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการจัดทำข้อมูลใน

รูปแบบแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อเป็น หลักฐานในการสืบค้นข้อมูลของเด็กพิการแต่ละบุคคล เหมาะสม จัดกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย 7 ด้าน 15 แนวทาง คือ 1) ด้านการรวบรวมข้อมูล มีสี่แนวทาง คือ (1) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้เข้าใจถึงความจำเป็นในการซักประวัติ และรวบรวมหลักฐานเพื่อแก้ปัญหาผู้ปกครองไม่ให้ข้อมูล (2) ควรมีการจัดเก็บเอกสารเป็นหมวดหมู่ และบันทึกลงในคอมพิวเตอร์เพื่อการค้นหาที่สะดวกและรวดเร็ว (3) ควรมีการ สัมภาษณ์ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมเพื่อจะได้วางแผนการให้บริการได้เหมาะสมที่สุด (4) ควรมีการจัดสรรบุคลากรและ งบประมาณเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหการให้บริการที่ไม่ครอบคลุมและมีคุณภาพ 2) ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา มีสองแนวทาง คือ (5) ควรมีการพัฒนาบุคลากรด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (6) ควรมีแบบคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาที่มีมาตรฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด 3) ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน มีสองแนวทาง คือ (7) ควรมีการประเมิน ความสามารถพื้นฐานที่ตรงกับสภาพจริงและเทียบเกณฑ์กับพัฒนาการเด็กทั่วไป (8) ควรมีการจัดทำคู่มือการประเมินความสามารถพื้นฐานที่ระบุวิธีการและสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมินอย่างชัดเจนและใช้เหมือนกันทั่วประเทศ 4) ด้านการการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีสามแนวทาง คือ (9) ควรจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กทุกคน (10) ควรจัดอบรมครูสม้าเสมอให้มีทักษะในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและนำไปสู่ การ ปฏิบัติโดยแผนการสอนเฉพาะบุคคล (11) ควรให้ผู้ปกครองมาร่วมประชุมด้วยไม่ใช่ครูเขียนขึ้นมาแล้วให้ผู้ปกครองลงนามเท่านั้น 5) ด้านการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม มีสองแนวทาง คือ (12) ควรมีการจัดสรรงบประมาณและบุคลากรเพิ่ม (13) ควรให้บริการตามแผน IEP, และ IIP. ที่ได้ กำหนดไว้ ไม่ใช่ให้บริการตามความต้องการของครู 6) ด้านการประเมินความก้าวหน้า มีหนึ่งแนวทาง คือ (14) ควรมีการจัดประชุมเพื่อสรุปความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคน ตลอดจนมีการรายงานความก้าวหน้าโดยมี พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล และการตัดสินใจในการปรับ กิจกรรมให้มีความเหมาะสม อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง 7) ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการส่งต่อ มีหนึ่งแนวทาง คือ (15) ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ก่อนการส่งต่อ และหลัง การส่งต่อทางการศึกษาส่งผลต่อความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคนก่อนส่งไปสถานศึกษาปลายทาง ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล และความสะดวกของผู้พิการเพื่อให้ได้รับ ประโยชน์จากการศึกษา และการฟื้นฟูศักยภาพอย่างเต็มที่

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี” สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด สระบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษา พิเศษมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบขั้นตอนมายาวนานตั้งแต่ 22 มิถุนายน 2543 ที่คณะรัฐมนตรีมี มติเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการประกาศจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นสถานศึกษา เพื่อจัด การศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคณาธิการมีการ กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กพิการ ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ ให้ความสำคัญกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ตามกระบวนการทั้ง 7 กระบวนการ และส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กพิการได้รับโอกาสในการเข้ารับ การศึกษาที่มีความเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษจนนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัญจิต วรรณนวล ทำการศึกษา “การดำเนินงานการให้บริการ ช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด” ผลการวิจัย โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณิศา เทียนงูเหลือม ทำการศึกษา “การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการ ดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีเป็น รายด้านสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ครูมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบข้อมูลเด็กพิการทุกคน ทุกมิติ เพื่อนำไปประกอบในการ ให้บริการทางการศึกษาให้สอดคล้องตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคลของเด็กพิการ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรญจิต วรรณวล ทำการศึกษา “การดำเนินงานให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้มีการพัฒนาองค์ความรู้และกระบวนการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา และมีการจัดอบรมหลักสูตร ผู้ดำเนินการคัดกรองผู้พิการทางการศึกษาทุก 2 ปีในระดับจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่กล่าวว่า การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา จัดเป็นการค้นหาเบื้องต้นว่า มีความผิดปกติหรือมีอัตราเสี่ยงสูงต่อการมีความผิดปกติหรือไม่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการค้นหาเด็กที่ควรจะได้รับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เพื่อให้ได้รับการวินิจฉัยอย่างละเอียดเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งถือเป็นภาระงานหลักที่ครูการศึกษาพิเศษจะต้องดำเนินการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยิ่งพร เจียรตระกูล ทำการศึกษา “ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีมีการประเมินความสามารถพื้นฐานที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และสามารถเทียบได้กับเกณฑ์พัฒนาการของเด็กปกติ มีการจัดทำคู่มือ แนวทางการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี โดยมีแนวทางการประเมินความสามารถพื้นฐานที่ระบุถึงขั้นตอน วิธีการ สื่อกระตุ้นพัฒนาการ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินที่มีมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรญจิต วรรณวล ทำการศึกษา “การดำเนินงานให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นภาระหน้าที่ตามบทบาทของครูศูนย์การศึกษาพิเศษทุกคนที่จะต้องจัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กพิการเป็นเฉพาะบุคคล โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครูและคณะสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้

คนพิการเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณิศา เทียนงูเหลือม ทำการศึกษา “การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ให้ความสำคัญกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการตามกระบวนการทั้ง 7 ขั้นตอนและมีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนนำไปสู่การปฏิบัติในการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม อย่าง มีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่ โดยมีหลักการสำคัญคือ คือ การสังเกตพฤติกรรมเด็กพิการอย่างเป็นระบบ การจดบันทึกผลการประเมิน ในหลายสถานการณ์ การวิเคราะห์งาน และจัดกระทำกับข้อมูลพฤติกรรมเด็ก การแยกแยะ ความแตกต่างของพฤติกรรมเด็กตลอดจนมีการระบุวัตถุประสงค์ของการสอนตามสิ่งที่ครูได้ประเมิน เพื่อให้ได้กิจกรรมที่เหมาะสม และมีความหลากหลายครอบคลุมความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญสิตา วงศรี ทำการศึกษา “ศึกษาสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเขตภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ” ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 การประเมินความก้าวหน้า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจดบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะได้จากการสังเกตพฤติกรรมเด็กพิการ การสัมภาษณ์ การเขียนบันทึกเกี่ยวกับตัวเด็กพิการ แฟ้มผลงานเด็กพิการ การใช้แบบประเมินผลพัฒนาการ การเขียนบันทึกการใช้แบบทดสอบ โดยครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้รับผิดชอบ นักสหวิชาชีพและ ผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งมีการประชุมเพื่อสรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการแต่ละคน ตลอดจนมีการรายงาน ความก้าวหน้าโดยมีพ่อแม่หรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล และร่วมตัดสินใจ ในการปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันธิรา เตจ๊ะจักร ทำการศึกษา “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มแก่เด็กออทิสติก ของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์” ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.7 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน หน่วยบริการ และที่บ้านของเด็กพิการที่รับบริการทางการศึกษาที่บ้านโดย

การออกเยี่ยมบ้านเด็กพิการส่งผลให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของการเตรียมความพร้อมให้เด็กพิการที่จะต้องส่งต่อ เรียนรวมในโรงเรียนใกล้บ้าน หรือโรงเรียนเฉพาะความพิการได้อย่างถูกต้องชัดเจน และศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี สามารถพัฒนาสมรรถภาพและเตรียมความพร้อมให้เด็กพิการที่มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะส่งต่อเรียนรวมได้ ตามลำดับ อีกทั้งครูและบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีสามารถ ให้คำแนะนำในขั้นตอนการส่งต่ออย่างเหมาะสมและเป็นระบบ ทั้งด้านการศึกษา ด้านการแพทย์ ด้านอาชีพ และด้านสังคมสงเคราะห์ โดยคำนึงถึงความต้องการจำเป็นพิเศษ และความสะดวกของผู้พิการแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กพิการได้รับประโยชน์จากการรับบริการอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระระวี สมแก้ว ทำการศึกษา “การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพัทลุง” ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี เมื่อพิจารณาแนวการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ ด้านการรวบรวมข้อมูลรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และตัดสินใจในการวางแผนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน อาจเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตการสัมภาษณ์ การซักประวัติ สังคมมิติและการเยี่ยมบ้าน ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา คัดกรองเด็กพิการ หรือบุคคลที่มีความบกพร่องแยกจากเด็กทั่วไปที่มีความผิดปกติหรือมีอัตราเสี่ยงสูงต่อการมีความผิดปกติ ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐานเป็นการประเมินให้ทราบถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กพิการเพื่อค้นหาจุดเด่น จุดด้อยโดยเปรียบเทียบกับพัฒนาการตามวัยของเด็กทั่วไป ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการวางแผนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละบุคคล และพัฒนาการของเด็กพิการแต่ละคนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิการซึ่งจัดทำขึ้นโดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำประกอบด้วย มีพ่อ-แม่ผู้ปกครอง นักวิชาการนักวิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล ตลอดจนการจัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ด้านการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม มีการจัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทต้องคำนึงถึงระดับความสามารถพื้นฐาน และข้อจำกัดของเด็กพิการแต่ละคน กิจกรรมที่จัดให้กับเด็กพิการนอกจากต้องคำนึงถึงระดับความสามารถพื้นฐานและข้อจำกัดดังกล่าวแล้วยังต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายจิตใจอารมณ์สังคมและสติปัญญาความสามารถทักษะทั้ง 6 ด้านและทักษะที่จำเป็นแต่ละประเภทความพิการ ด้านการประเมินความก้าวหน้า มีการจัดบันทึกและรวบรวมข้อมูล

จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะได้จากการสังเกตพฤติกรรมเด็กพิการ การสัมภาษณ์การเขียนบันทึกเกี่ยวกับตัวเด็กพิการ แฟ้มผลงานเด็กพิการ การใช้แบบประเมินผลพัฒนาการการเขียนบันทึกโดยครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้รับผิดชอบนักวิชาชีพและผู้เกี่ยวข้อง โดยอาจมีการประชุมเพื่อสรุปความก้าวหน้าของเด็กพิการแต่ละคนคนตลอดจน มีการรายงานความก้าวหน้าโดยมีพ่อ แม่หรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล และร่วมตัดสินใจในการปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสม ซึ่งควรจะมีการประเมินผลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ มีการกำกับ ติดตามผลการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ตามแนวทางการให้บริการและการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล และเป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รวมถึงการที่เด็กพิการได้รับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่ตรงตามความต้องการตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญญารัตน์ เมืองอินทร์ ได้ทำการศึกษา “การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ” ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี เพื่อการบริหารจัดการในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

1. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษพิเศษ เขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ควรส่งเสริมให้ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้รับผิดชอบ หรือผู้เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ เช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด เห็นความสำคัญของการมีมนุษยสัมพันธ์ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการใช้ภาษาพูด ภาษากาย สีหน้าท่าทาง ความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเด็กพิการและครอบครัว การทำให้เด็กพิการและครอบครัวรู้สึกอบอุ่น การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นส่วนตัว หลีกเลี่ยงการถูกแทรกแซง หรือการถูกขัดจังหวะ

ระหว่างดำเนินการ รวมถึงกระบวนการตอบสนองความต่อเนื่อง และการส่งต่อคำถามของเด็กพิการ และครอบครัวขณะตอบคำถาม หลีกเลี่ยงคำถามนำ ควรมีการกระตุ้นให้เด็กพิการและครอบครัวตอบคำถามอย่างต่อเนื่อง

2. ควรส่งเสริมให้ครูสามารถคัดกรองประเภทความพิการ หรือพัฒนาการล่าช้าของเด็กที่มีความเสี่ยง โดยการได้มาซึ่งข้อมูลของเด็กพิการผ่านกระบวนการสังเกต การสัมภาษณ์ สามารถใช้เครื่องมือที่เป็นมาตรฐานและไม่เป็นมาตรฐานได้ ซึ่งกระบวนการคัดกรอง ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยการคัดกรองเป็นขั้นตอนแรกที่ทราบถึงความพิการ หรือพัฒนาการล่าช้าของเด็ก เพื่อให้ได้รับการวินิจฉัยทันที่ว่ามี การคัดกรองโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ทราบถึงประโยชน์และการเข้าถึงการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มต่อไป

3. ควรมีการส่งเสริมให้มีการประเมินความก้าวหน้าพัฒนาการ และปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยยึดองค์ประกอบการเตรียมความพร้อมทางการเรียน ครอบครัว ผู้ปกครอง เด็กพิการ ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วม หรือ เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษมากขึ้น เพื่อส่งผลให้เกิดการร่วมประเมินความก้าวหน้า และร่วมพัฒนาศักยภาพของเด็กพิการทุกมิติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดในภาพรวมทั้งประเทศ
2. ควรมีการศึกษาการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
3. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษว่าส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กอย่างไร

รายการอ้างอิง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองการศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการ. **แนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน เล่มที่ 2**. กรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา, 2543.

จันธิรา เตจ๊ะจักร. “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กออทิสติกของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์”. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.

ญาณิศ เทียนงูเหลือม. “การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2556.

ณฐาภรณ์ ชื่อมาก. “การปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มการดาวน์” วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, 2554.

ธัญญารัตน์ เมืองอินทร์. “การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์ การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของครูการศึกษาพิเศษ” วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2558.

นระงษ ชาวเพ็ชร. “การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการในกลุ่มชาติพันธุ์ไทยลาว” วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2554. 240 – 249.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560, **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545, **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542) : 4.

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551, 2551 : 91.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542) : 5.

บุรินทร์ สารีคำ. “การพัฒนากระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการวัยเรียนตามบ้าน” วิทยานิพนธ์ ศษ.ด., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม , 2560.

- บุญสิตา วงศรี. สภาพและปัญหาการบริหารงานการให้บริการ ช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, 2560.
- พวงมณี ชัยเสรี. การวิจัยและพัฒนารูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม แก่เด็กพิการ อายุระหว่าง 0-5 ปี ของโรงเรียนการศึกษาพิเศษและศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, 2557.
- มูลนิเพื่อเด็กพิการ. **การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการ**. กรุงเทพฯ: มูลนิเพื่อเด็กพิการ, 2553. 12
- ยิ่งพร เจียรตระกูล. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะ แรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระราชูปถัมภ์, 2554.
- สมพร หวานเสรีจ . **การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มโดยครอบครัวและชุมชน**. กองการศึกษาเพื่อคนพิการ; กรมสามัญศึกษา, 2554.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, คู่มือมือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระยะแรกเริ่ม ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2558, 9.
- สุรัญจิต วรรณนวล. การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2549.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), “รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก : ผลการตรวจเยี่ยมภายใต้สถานการณ์ COVID – 19 (การตรวจเยี่ยมผ่านทางระบบวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์) การศึกษาขั้นพื้นฐานขั้นพื้นฐานที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ” 2564, 5
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวโน้มการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในต่างประเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2555. 10
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. **การศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัว ตามกิจกรรมที่ศูนย์ การศึกษาพิเศษ ให้บริการแก่เด็กพิการทุกประเภท**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2552). 3 – 4.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, คู่มือมือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระยะแรกเริ่ม ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2558, 9.
- สมพร หวานเสรีจ. **การพัฒนาแบบการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญาโดยบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น**. ขอนแก่น: ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา จังหวัดขอนแก่น, 2547.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวโน้มการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในต่างประเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2555. 10
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง, 2562. 14
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวการให้บริการช่วยเหลือระยะ แรกเริ่มและการพัฒนาศักยภาพสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (ร่าง) **คู่มือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2558**. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษาพิเศษ, 2558. 8
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. **คู่มือหลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ พุทธศักราช 2556**. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษาพิเศษ, 2556
- อัญมณี บุรณากานนท์ และคณะ. 2552 : 161 ; กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 20 - 21 ; Hallahan and Kaufman. 1998 : 103 ; Maskay. 2001 : 17

ภาษาต่างประเทศ

- Alaska Legal Resource Center อ้างถึงใน **กองการศึกษาเพื่อคนพิการ 2543**, 5. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. **พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551**, 2551. 2.
- Alana S. Hillman. (2013). Early Intervention and Student Achievement. A Dissertation submitted to the Education Faculty of Lindenwood
- Cook, E. R., Tessier, A. and Kiein, R. E. **Adapting Early Childhood Curricular for Children in Inclusive Setting (4th ed.)**. New Jersey: Prentice-Hall ,1996.14
- Dettmer, P.A., N.T. Dyck, and L.P. Thurston. **Consultation, Collaboration, and Teamwork for Student with Special Needs (Second Edition)**. Boston : Ally and Bacon, 1996. 7
- Felicia Amelia Robinson. **Literacy Connections : Early literacy interventions For Young Children From At-risk Population**. Doctor of Philosophy With A Major in Special Education In the Graduate College The University of Arizona, 2014.

- Fred C. Lunenburg. and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6th ed. (CA : Wadsworth Cengage Learning, 2012), 21-23.
- Hallahan, D.P. and J.M. Kaufman. *Exceptional Children : Introduction to Special Education*. 5th ed. Boston : Allyn and Bacon, 1998. 74
- Heward, William L. *Exceptional Children : An Introduction of Special Education*. USA : Prentice-Hall, Inc, 2000. 40-41
- Heward, W. L. *Exceptional Children: An introduction to special education (7th ed.)*. New York: Mc - GraHill. 2003.
- John W. Best, *Research in Education*, 3 rd ed. (New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1978), 174.
- Kohler, P.D. *Taxonomy for Transition Programming : Linking Research to Practice*. Champaign : Transition Research Institute, University of Illinois, 1996.
- Kohler, P.D. *Taxonomy for Transition Programming : Linking Research to Practice*. Champaign : Transition Research Institute, University of Illinois, 1996. 196-198.
- Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 3rd ed. (New York : Harper & Row Publishers, 1974), 161.
- Mary Jo Noonan and Linda McCormick. *Early Intervention in Natural Environments : Methods and Procedures-Research*. USA : Gate, 1993.
- Pierangelo, Roger. *The Special Educator's Book of Lists*. 2nd ed. John Wiley and Sons, San Francisco : Jossey-Bass Publications, 2003. 156-158
- Rensis Likert, **New Pattern of Management** (New York: McGraw - Hill Book Company, 1961), 74.
- U.S. Department of Treasury. 2006 : 21 ; พิมพ์ ขจรธรรม. 2545 : 27 ; ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟู สมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ. 2552 : 50-51 ; สำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ. 2551 : 9 ; กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 91

ที่ อว 8612.2/-

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

19 กันยายน 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุรยุทธ์ ภูค์สจาส

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายปรเมศร์ บำรุงหนูใหม่ รหัสประจำตัว 620620045 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์
ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ
จังหวัดสระบุรี" ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความ
ตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สรวง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรวง อินทร์รักษ์)
รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 7170 6336

มหาวิทยาลัยศิลปากร
ศึกษาศาสตร์ A
ศิลปากร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี”

1. นายสรายุทธ ภูค์สมาส
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ตำแหน่ง   ผู้อำนวยการ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 วิทยฐานะ   ชำนาญการพิเศษ
2. นางสาวกัญหา คงหอม
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 ตำแหน่ง   รองผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี
 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 วิทยฐานะ   ชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวศรีสุนันท์ เลิศศักดิ์ศรีสกุล
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ)
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ตำแหน่ง   ครูโรงเรียนวัดดอนโฆสิตาราม
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
 วิทยฐานะ   ชำนาญการ

ภาคผนวก ข
คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ
เรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดสระบุรี”

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
การเก็บรวบรวมข้อมูล							
1	เฝ้าดูพฤติกรรมเด็กพิการเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดร่วมกับสิ่งอื่นอย่างละเอียด	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
2	รวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนจากการสอบถามอย่างละเอียด	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
3	ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของการสอบประวัติ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กพิการและครอบครัวอย่างละเอียดและเป็นขั้นตอน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
4	รวบรวมข้อมูลด้วยการใช้เทคนิคสัมภาษณ์การหาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว บุคคลที่เกี่ยวข้อง และชุมชนที่อยู่รอบตัวเด็กพิการอย่างละเอียด	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
5	เยี่ยมบ้านเด็กพิการเพื่อทราบถึงสภาพปัญหาและความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนด กำกับการช่วยเหลือ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและ การส่งต่อ							
6	สังเกตพฤติกรรมและคัดกรองเด็กพิการตามประเภท	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
7	คัดกรองเด็กพิการโดยใช้แบบคัดกรอง 9 ประเภท	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
8	นำเด็กพิการไปให้แพทย์คัดกรอง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
9	ส่งเด็กพิการมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
10	ส่งต่อเด็กพิการทางโรงเรียนเฉพาะความพิการหรือโรงเรียนเรียนร่วม	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
การประเมินความสามารถพื้นฐาน							
11	สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการโดยรวมข้อมูล จากครูหลายท่าน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
12	จัดบันทึกพฤติกรรมของเด็กพิการจากการประเมินในหลายสถานการณ์โดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
13	ท่านได้ทำการวิเคราะห์งานและจัดกระทำข้อมูลพฤติกรรม ของเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
14	แยกแยะพฤติกรรมและความแตกต่างของเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
15	ระบุวัตถุประสงค์ของการสอนเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล							
16	วางแผนการจัดทำแผนการให้บริการเฉพาะครอบครัวเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ	0	+1	+1	2/3	0.67	ใช้ได้
17	วางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กพิการเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
18	กำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ให้เหมาะสมกับเด็กพิการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
19	ในการจัดทำ IEP ประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
	สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลือ อื่นใดทางการศึกษา คณะกรรมการจัดทำ และความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้เรียน						
การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (ต่อ)							
20	ในการจัดทำIFSP ประกอบไปด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริการต่างๆที่จำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กรวมทั้งข้อมูลที่ช่วยเพิ่มความสามารถรอบครีวในการดูแล หรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
21	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงความสามารถพื้นฐาน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
22	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงข้อจำกัดของแต่ละคน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
23	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ สติปัญญาของแต่ละคน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
24	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงความสามารถทักษะทั้ง 6 ด้านของแต่ละคน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
25	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงทักษะที่จำเป็นของแต่ละคน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
การประเมินความก้าวหน้า							
26	จัดบันทึกและรวบรวมข้อมูลของเด็กพิการจากทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
27	สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการจากการสัมภาษณ์	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
	จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง						
28	เขียนบันทึกข้อมูลพัฒนาการเกี่ยวกับเด็กพิการ ที่มารับบริการที่ศูนย์	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
29	ได้จัดทำรวบรวมแฟ้มสะสมผลงานเด็กพิการ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (ต่อ)							
20	ในการจัดทำIFSP ประกอบไปด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการบริการต่างๆที่จำเป็นในการ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กรวมทั้งข้อมูลช่วยเพิ่ม ความสามารถรอบคร้วในการดูแล หรือ ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม							
21	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง ความสามารถพื้นฐาน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
22	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง ข้อจำกัดของแต่ละคน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
23	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ สติปัญญาของแต่ละคน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
24	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง ความสามารถทักษะทั้ง 6 ด้านของแต่ละคน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
25	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง ทักษะที่จำเป็นของแต่ละคน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
การประเมินความก้าวหน้า							
26	จดบันทึกและรวบรวมข้อมูลของเด็กพิการจาก ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
27	สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการจากการสัมภาษณ์ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
28	เขียนบันทึกข้อมูลพัฒนาการเกี่ยวกับเด็กพิการ ที่มารับบริการที่ศูนย์	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
29	ได้จัดทำรวบรวมแฟ้มสะสมผลงานเด็กพิการ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (ต่อ)							
30	ทำแบบประเมินผลพัฒนาการแบบทดสอบโดย ครูการศึกษาพิเศษและประชุมเพื่อสรุป ความก้าวหน้าของแต่ละคนตลอดจนมีการ รายงานความก้าวหน้า	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ							
31	นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ เป็น การกำกับติดตามผล	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
32	จัดกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสม เพื่อ ตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
33	เด็กพิการได้รับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษาที่ตรงตามความต้องการตามที่ กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็ก พิการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
34	ส่งต่อเด็กพิการอย่างเหมาะสมทั้งทางด้าน การศึกษา การแพทย์ การอาชีพ และการสังคม สงเคราะห์ อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
35	จัดทำข้อมูลในรูปแบบ IEP และ IFSP เพื่อเป็น หลักฐานในการสืบค้นข้อมูลของเด็กพิการแต่ละ บุคคล	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

ที่ อว 8612.2/-

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

10 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 30 ฉบับ

ด้วย นายปรเมศร์ บำรุงหนูใหม่ รหัสประจำตัว 620620045 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี" ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตี้ยเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 7170 6336

มหาวิทยาลัยศิลปากร
ศึกษาศาสตร์
ศิลปากร

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

เรื่อง การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.745	35

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
158.73	32.064	5.663	35

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1.1	154.20	31.959	-.026	.753
1.2	154.27	32.478	-.116	.758
1.3	154.30	29.597	.404	.731

1.4	154.23	29.771	.367	.733
1.5	154.17	30.557	.225	.740
2.1	154.23	31.357	.079	.748
2.2	154.13	31.016	.144	.745
2.3	154.07	31.099	.138	.745
2.4	154.10	30.369	.269	.738
2.5	154.20	29.959	.333	.735
3.1	154.20	30.303	.269	.738
3.2	154.17	30.695	.200	.742
3.3	154.27	30.478	.237	.740
3.4	154.20	29.614	.397	.731
3.5	154.33	30.230	.289	.737
4.1	154.20	30.097	.307	.736
4.2	154.20	30.166	.294	.737
4.3	154.23	30.737	.190	.742
4.4	154.20	30.097	.307	.736
4.5	154.17	30.006	.327	.735
5.1	154.23	30.323	.265	.738
5.2	154.17	29.937	.340	.734
5.3	154.07	29.857	.377	.733
5.4	154.23	29.082	.497	.726
5.5	154.10	29.403	.455	.729
6.1	154.13	30.189	.297	.737
6.2	154.23	31.495	.054	.749
6.3	154.30	31.183	.111	.746
6.4	154.23	30.254	.277	.738
6.5	154.10	30.645	.217	.741
7.1	154.23	31.289	.091	.747
7.2	154.30	31.321	.087	.748
7.3	154.17	31.385	.075	.748
7.4	154.13	30.257	.284	.737
7.5	154.23	29.771	.367	.733

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว 8612.2/-

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

12 ธันวาคม 2566

เรื่อง ขออนุญาตออกระเบียบในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 90 ฉบับ

ด้วย นายปรเมศร์ บำรุงหนูใหม่ รหัสนักศึกษา 620620045 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน, คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 13 คน, คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา จำนวน 9 คน, ครูผู้สอน จำนวน 41 คน และพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 25 คน ในหน่วยงานของท่าน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ

ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขออนุญาตจากท่านโปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษา ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 7170 6336

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี.....
 ที่ ศธ(นค).๐๔๐๐๗.๗๒๐./๒๕๕๕.....วันที่ ๑๘ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗
 เรื่อง.....ขออนุญาตจัด การสนทนากลุ่ม เรื่องการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของ
 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ตามที่ข้าพเจ้า นายประเมศร์ บำรุงหนูใหม่ ตำแหน่ง ครูชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ
 จังหวัดสระบุรี ได้จัดทำงานวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ
 ประจำจังหวัดสระบุรี จากภาคการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อหาแนวทางใน
 การส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีจึง
 ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม และผู้มีรายชื่อดังต่อไปนี้ ในวันอังคาร
 ที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุมศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

๑. นายมงคล มีสมภพ	๒. นางสาวพิณ จตุพรชัย
๓. นางสาวจินตนา เพ็ชรดวงษ์	๔. นางสาวนัยนา จันเพ็ชร
๕. นายฉัตรชัย ศิพินาย	๖. นางสาวจริญา จุลนาค
๗. นางสาวชลธิชา สีหา	๘. นางสาวสมฤดี จุลทะเล
๙. นางสาวยศวี ล้ำประเสริฐ	๑๐. นางสาวกนกวรรณ แก้วมณีวงษ์
๑๑. นางสาววี พงศ์ศรี	๑๒. นางพรชนก ทองคำ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ลงชื่อ.....
 (นายประเมศร์ บำรุงหนูใหม่)
 ครูชำนาญการ
 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี
 ๑๘ มกราคม ๒๕๖๗

ความเห็นผู้อำนวยการ

.....
 .....

ลงชื่อ.....
 (นางสาวศรณี มูลคำภา)
 ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม
ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี”

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และเพื่อทราบแนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี” ประกอบด้วย คำถามจำแนกตามตัวแปรดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล 2) การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อ 3) การประเมินความสามารถพื้นฐาน 4) การจัด

ทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 5) การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม 6) การประเมินความก้าวหน้า 7) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ ทั้งหมดจำนวน 35 ข้อ

ขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามสภาพจริงที่ปรากฏในสถานศึกษาของท่าน และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบทางลบต่อตัวท่านหรือสถานศึกษาของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย นายปรเมศร์ บำรุงหนูใหม่

นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม
ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี”

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพ	สำหรับผู้วิจัย
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	( ) a1
2.	อายุ ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31- 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี	( ) a2
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	( ) a3
4.	ตำแหน่งปัจจุบัน ☐ คณะกรรมการสถานศึกษา ☐ คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครูผู้สอน ☐ พี่เลี้ยงเด็กพิการ	( ) a4
5.	ประสบการณ์การทำงาน ☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 5 – 10 ปี ☐ 11 – 20 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป	( ) a5

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความอย่างละเอียด และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องระดับ การปฏิบัติที่เป็นจริงที่สุดตามทัศนะของท่าน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม	ระดับการดำเนินงาน					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การเก็บรวบรวมข้อมูล							
1	เฝ้าดูพฤติกรรมเด็กพิการเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดร่วมกับสิ่งอื่นอย่างละเอียด						( ) b1
2	รวบรวมและบันทึกข้อมูลของนักเรียนจากการสอบถามอย่างละเอียด						( ) b2
3	ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของการสอบประวัติและสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กพิการและครอบครัวอย่างละเอียดและเป็นขั้นตอน						( ) b3
4	รวบรวมข้อมูลด้วยการใช้เทคนิคสังคมมิติการหาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง และชุมชนที่อยู่รอบตัวเด็กพิการอย่างละเอียด						( ) b4
5	เยี่ยมบ้านเด็กพิการเพื่อทราบถึงสภาพปัญหาและความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดการช่วยเหลือ						( ) b5

ข้อที่	การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม	ระดับการดำเนินงาน					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา							
6	สังเกตพฤติกรรมและคัดกรองเด็กพิการตามประเภท						( ) c1
7	คัดกรองเด็กพิการโดยใช้แบบคัดกรอง 9 ประเภท						( ) c2
8	นำเด็กพิการไปให้แพทย์คัดกรอง						( ) c3
9	ส่งเด็กพิการมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ						( ) c4
10	ส่งต่อเด็กพิการทางโรงเรียนเฉพาะความพิการหรือโรงเรียนเรียนรวม						( ) c5
การประเมินความสามารถพื้นฐาน							
11	สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน						( ) d1
12	จัดบันทึกพฤติกรรมของเด็กพิการจากการประเมินในหลายสถานการณ์โดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน						( ) d2
13	ท่านได้ทำการวิเคราะห์งานและจัดกระทำข้อมูลพฤติกรรม ของเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน						( ) d3
14	แยกแยะพฤติกรรมและความแตกต่างของเด็กพิการโดยรวมข้อมูลจากครูหลายท่าน						( ) d4
15	ระบุวัตถุประสงค์ของการสอนเด็กพิการโดยรวม ข้อมูลจากครูหลายท่าน						( ) d5
การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล							
16	วางแผนการจัดทำแผนการให้บริการเฉพาะ ครอบครัวเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ						( ) e1

ข้อที่	การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม	ระดับการดำเนินงาน					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
17	วางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กพิการเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ						( ) e2
18	กำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กพิการ						( ) e3
19	ในการจัดทำ IEP ประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา คณะกรรมการจัดทำ และความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้เรียน						( ) e4
20	ในการจัดทำIFSP ประกอบไปด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริการต่างๆที่จำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กรวมทั้งข้อมูลช่วยเพิ่มความสามารถรอบคร้วในการดูแล หรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด						( ) e5
การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม							
21	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง ความสามารถพื้นฐาน						( ) f1
22	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงข้อจำกัดของแต่ละคน						( ) f2
23	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและ สติปัญญาของแต่ละคน						( ) f3

ข้อที่	การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม	ระดับการดำเนินงาน					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม (ต่อ)							
24	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึง ความสามารถทักษะทั้ง 6 ด้านของแต่ละคน						( ) f4
25	จัดกิจกรรมให้เด็กพิการทุกประเภทโดยคำนึงถึงทักษะที่จำเป็นของแต่ละคน						( ) f5
การประเมินความก้าวหน้า							
26	จัดบันทึกและรวบรวมข้อมูลของเด็กพิการจาก ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง						( ) g1
27	สังเกตพฤติกรรมเด็กพิการจากการสัมภาษณ์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง						( ) g2
28	เขียนบันทึกข้อมูลพัฒนาการเกี่ยวกับเด็กพิการ ที่มารับบริการที่ศูนย์						( ) g3
29	ได้จัดทำรวบรวมแฟ้มสะสมผลงานเด็กพิการจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง						( ) g4
30	ทำแบบประเมินผลพัฒนาการแบบทดสอบ โดยครูการศึกษาพิเศษและประชุมเพื่อสรุปความก้าวหน้าของแต่ละคนตลอดจนมีการรายงานความก้าวหน้า						( ) g5
การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ							
31	นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ เป็น การกำกับติดตามผล						( ) h1
32	จัดกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษ						( ) h2
33	เด็กพิการได้รับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด						

ข้อที่	การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม	ระดับการดำเนินงาน					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ (ต่อ)							
	ทางการศึกษาที่ตรงตามความต้องการตามที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กพิการ						
34	ส่งต่อเด็กพิการอย่างเหมาะสมทั้งทางด้านการศึกษา การแพทย์ การอาชีพ และการสังคมสงเคราะห์ อย่างเหมาะสม						( ) h3
35	จัดทำข้อมูลในรูปแบบ IEP และ IFSP เพื่อเป็นหลักฐานในการสืบค้นข้อมูลของเด็กพิการแต่ละบุคคล						( ) h4

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
เรื่อง “การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของ
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี”

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ- สกุล	
ระดับการศึกษาสูงสุด	
ตำแหน่งปัจจุบัน	
ประสบการณ์ในการทำงาน	

ตอนที่ 2 ประเด็นการสนทนา แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.75$) ในฐานะที่ท่านมีความรู้ความเข้าใจในระบบ การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเป็นอย่างดี ท่านมีแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี อย่างไร

1. แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีด้านการรวบรวมข้อมูล อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3.แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน อย่างไร

.....

.....

.....

4.แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างไร

.....

.....

.....

5.แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม อย่างไร

.....

.....

.....

6.แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีด้านการประเมินความก้าวหน้า อย่างไร

.....

.....

.....

7.แนวทางส่งเสริมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ อย่างไร

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายปรเมศร์ บำรุงหนูใหม่
สถานที่เกิด	18 ม.2 ต.ป่าชิง อ.จะเจจ จ.สงขลา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2550 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2563 สำเร็จการศึกษาปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาการศึกษาเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2562 กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

